

Хидравлични елементи и системи АД

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината към 31.12.2022 г.

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Представляващ:

Венцислав Калудов

Съставител:

Радослава Дончева

Заверил:

Рег.одитор: Деян Константинов-652

Дата на одобрение на финансовия отчет:
Ямбол, 24 март 2023 г.

Хидравлични елементи и системи АД

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД за 2022 година

Продължаващи дейности	Приложение	2022 г. BGN'000	2021 г. BGN'000
Нетни приходи от продажби	1.1.1.	94 249	70 054
Приходи от договори с клиенти		94 249	70 054
Други приходи	1.1.2.	1 049	709
Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата	1.1.3.	2 305	1 990
Общо приходи от продължаващи дейности		97 603	72 753
Разходи по икономически елементи		(87 018)	(62 822)
Разходи за използвани суровини, материали и консумативи	1.2.1.	(55 515)	(36 918)
Разходи за външни услуги	1.2.2.	(9 299)	(7 196)
Разходи за амортизации	1.2.3.	(3 669)	(3 254)
Разходи за персонала	1.2.4.	(18 061)	(15 115)
Други разходи	1.2.5.	(474)	(339)
Суми с корективен характер	1.2.6.	130	(1 574)
Себестойност на продадените стоки и други краткотрайни активи (без продукция)		(1 523)	(727)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършено производство		2 194	(436)
Други		(541)	(411)
Финансови приходи/(разходи), нетно	1.2.7.	(60)	104
Финансови разходи		(317)	(99)
Финансови приходи		257	203
Общо разходи от продължаващи дейности без разходи за данъци		(86 948)	(64 292)
Печалба/загуба от оперативната дейност		10 655	8 461
Печалби и загуби от операции, които се отчитат нетно	1.2.8.	7	41
Печалба/загуба от продължаващи дейности преди разходи за данъци		10 662	8 502
Разход за данъци от продължаващи дейности	1.2.9.	(1 073)	(852)
Печалба/загуба за периода от продължаващи дейности		9 589	7 650
Печалба/загуба за периода		9 589	7 650
Друг всеобхватен доход, представен преди свързаните данъчни ефекти		1 497	1 208
Печалба (загуба) от инвестиции в капиталови инструменти		1 497	1 208
Общо компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат прекласифицирани към печалба или загуба преди облагане с данъци		1 497	1 208
Данък върху доходите, свързани с компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат прекласифицирани към печалба или загуба		(150)	(121)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на друг всеобхватен доход		(150)	(121)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци	1.2.10.	1 347	1 087
Общо всеобхватен доход за периода		10 936	8 737
Доход на акция	1.2.11.	0.53	0.42
в т.ч. от продължаващи дейности		0.53	0.42
Доход на акция с намалена стойност	1.2.12.	0.53	0.42
в т.ч. от продължаващи дейности		0.53	0.42

Приложенията са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Венцислав Калудов

Съставител:
Радослава Дончева

Заверил:
Рег.одитор: Деян Константинов-652

Дата на одобрение на финансовия отчет:
Ямбол, 24 март 2023 г.

Хидравлични елементи и системи АД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ към 31.12.2022 г.

АКТИВ	Приложение	31.12.2022 г. BGN'000	31.12.2021 г. BGN'000
Нетекущи активи			
Имоти, съоръжения, машини и оборудване	2.1.	19 078	18 412
Нематериални активи, различни от репутация	2.2.	176	274
Активи с право на ползване	2.3.	21	42
Нетекущи финансови активи	2.4.	13 648	12 152
Общо нетекущи активи		32 923	30 880
Текущи активи			
Текущи материални запаси	2.5.	16 136	10 107
Текущи търговски и други вземания	2.6.	13 379	14 174
Текущи данъчни активи	2.7.	586	792
Парични средства	2.8.	1 483	1 642
Общо текущи активи		31 584	26 715
Общо активи		64 507	57 595
СОБСТВЕН КАПИТАЛ и ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Основен капитал	2.9.1.	18 194	18 194
Регистриран капитал		18 194	18 194
Резерви	2.9.2.	17 299	15 952
Финансов резултат	2.9.3.	13 899	10 524
Неразпределени печалби/непокрити загуби		4 310	2 874
Печалба/загуба за годината		9 589	7 650
Общо собствен капитал		49 392	44 670
Нетекущи пасиви			
Пасиви по отсрочени данъци	2.10.1.	1 065	939
Други нетекущи финансови пасиви	2.10.2.	-	3
Правителствени дарения нетекуща част	2.10.3.	-	54
Общо нетекущи пасиви		1 065	996
Текущи пасиви			
Текущи търговски и други задължения	2.11.1.	7 794	8 748
Текущи задължения към персонала	2.11.2.	2 950	2 611
Текуща част на текущи данъчни задължения	2.11.3.	245	260
Други текущи финансови пасиви	2.11.4.	3 007	21
Правителствени дарения текуща част	2.11.5.	54	289
Общо текущи пасиви		14 050	11 929
Общо пасиви		15 115	12 925
Общо собствен капитал и пасиви		64 507	57 595

Приложенията са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Венцислав Калудов

Съставител:
Радослава Дончева

Заверил:
Рег.одитор: Деян Константинов-652
Дата на одобрение на финансовия отчет:
Ямбол, 24 март 2023 г.

Хидравлични елементи и системи АД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ, ПРЯК МЕТОД за 2022 година

ПАРИЧЕН ПОТОК	2022 г. BGN'000	2021 г. BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти		
-постъпления от продажбата на стоки и извършването на	95 003	65 676
Плащания на доставчици		
-плащания на доставчици на стоки и услуги	(77 021)	(51 956)
Плащания на персонала и за социално осигуряване	(19 271)	(15 825)
Платени/възстановени данъци (без корпоративни данъци)	9 265	6 333
Платени/възстановени корпоративни данъци	(1 094)	(900)
Платени дивиденди	(5 530)	(4 647)
Други парични потоци (изходящи потоци)	(671)	1 264
Други плащания, нетно	76	80
Нетни парични потоци от оперативна дейност	757	25
Парични потци от инвестиционна дейност		
Постъпления от продажби на имоти, машини, съоръжения и оборудване	8	43
Покупка на имоти, машини, съоръжения и оборудване	(3 861)	(3 737)
Нето парични средства използвани в инвестиционната дейност	(3 853)	(3 694)
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления по получени заеми	6 000	
Платени заеми	(3 000)	
Плащания на задължения по финансов лизинг	(21)	(26)
Платени лихви	(42)	
Нето парични средства използвани във финансовата дейност	2 937	(26)
Нето увеличение (намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти преди ефектът от промените в	(159)	(3 695)
Нето увеличение (намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	(159)	(3 695)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	1 642	5 337
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	1 483	1 642

Приложенията са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Венцислав Калудов

Съставител:
Радослава Дончева

Заверил:
Рег.одитор: Деян Константинов-652
Дата на одобрение на финансовия отчет:
Ямбол, 24 март 2023 г.

Хидравлични елементи и системи АД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ към 31.12.2022 г.

КАПИТАЛ	Основен капитал	Резерви	Надрупани печалби/загуби	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Остатък към 31.12.2020 г.	18 194	14 865	8 059	41 118
Преизчислен остатък към 31.12.2020 г.	18 194	14 865	8 059	41 118
Промени в собствения капитал за 2021 г.				
<i>Операции със собствениците</i>	-	-	(5 185)	(5 185)
Дивиденди	-	-	(5 185)	(5 185)
Печалба/(загуба) за периода	-	-	7 650	7 650
<i>Друг всеобхватен доход</i>	-	1 087	-	1 087
Печалба (загуба) от инвестиции в капиталови инструменти		1 208		1 208
<i>Друг всеобхватен доход за периода</i>	-	1 208	-	1 208
Данък върху доходите, свързани с компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат прекласифицирани към печалба или загуба		(121)		(121)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на друг всеобхватен доход	-	(121)	-	(121)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци	-	1 087	-	1 087
Остатък към 31.12.2021 г.	18 194	15 952	10 524	44 670
Преизчислен остатък към 31.12.2021 г.	18 194	15 952	10 524	44 670
Промени в собствения капитал за 2022 г.				
<i>Операции със собствениците</i>	-	-	(6 214)	(6 214)
Дивиденди			(6 214)	(6 214)
Печалба/(загуба) за периода			9 589	9 589
<i>Друг всеобхватен доход</i>	-	1 347	-	1 347
Печалба (загуба) от инвестиции в капиталови инструменти	-	1 497	-	1 497
<i>Друг всеобхватен доход за периода</i>	-	1 497	-	1 497
Данък върху доходите, свързани с компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат	-	(150)	-	(150)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на друг всеобхватен доход	-	(150)	-	(150)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци	-	1 347	-	1 347
Остатък към 31.12.2022 г.	18 194	17 299	13 899	49 392

Приложенията са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Венцислав Калудов

Съставител:
Радослава Дончева

Заверил:
Рег.одитор: Деян Константинов-652
Дата на одобрение на финансовия отчет:
Ямбол, 24 март 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ	
I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	7
II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	7
БАЗА ЗА СЪСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	7
ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА И СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ	9
ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОД	11
РАЗХОДИ	12
ПЕЧАЛБИ ИЛИ ЗАГУБИ ЗА ПЕРИОДА	13
ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ	13
АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	14
ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ	14
МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	14
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ	14
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	17
РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ	17
СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	17
ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И	ТРУДОВО
ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	18
ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА И ДДС	19
Провизии	19
КАПИТАЛ	19
КРИТИЧНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ	20
ГРЕШКИ И ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА	22
РЕКЛАСИФИКАЦИИ	22
СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ	22
УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РИСКОВЕ	23
ЛИКВИДНОСТ	23
III. Пояснителни приложения, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация към статите на финансовия отчет	23
1. ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯТ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	23
1.1.1. Нетни приходи от продажби	23
1.1.2. Други приходи	23
1.1.3. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата	23
1.2. Разходи	23
1.2.1. Разходи за материали	23
1.2.2. Разходи за външни услуги	24
1.2.3. Разходи за амортизации	24
1.2.4. Разходи за персонала	24
1.2.5. Други разходи	24
1.2.6. Суми с корективен характер	25
1.2.7. Финансови приходи/разходи, нетно	25
1.2.8. Печалби и загуби от операции които се отчетат нетно	25
1.2.9. Разходи за данъци	25
1.2.10. Печалба/Загуба от инвестиции в капиталови инструменти	25
1.2.11. Доход на акция	25
2. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	25
АКТИВ	25
2.1. Имоти, съоръжения, машини и оборудване	25
2.2. Нематериалните активи	26
2.3. Активи с право на ползване	27
2.4. Нетекущи финансови активи	27
2.5. Текущи материални запаси	27
2.6. Текущи търговски и други вземания.	28

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

2.7. Текущи данъчни активи	28
2.8. Парични средства	28
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	28
2.9.1. Основен капитал	28
2.9.2. Резерви.	29
2.9.3. Финансов резултат	29
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ	29
2.10.1. Пасиви по отсрочени данъци	29
2.10.2.. Други нетекущи финансови пасиви	29
2.10.3. Правителствени дарения, нетекуща част	30
ТЕКУЩИ ПАСИВИ	30
2.11.1. Текущи търговски и други задължения	30
2.11.2. Текущи задължения към персонала	30
2.11.3. Текуща част на текущи данъчни задължения	30
2.11.4. Други текущи финансови пасиви	30
2.11.5. Правителствени дарения, текуща част	30
2.12. СВЪРЗАНИ ЛИЦА	30
2.13. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	31
2.14. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	31
2.15. Възнаграждение за одит	31

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ – (ХЕС)“ АД с ЕИК 838168266 е регистрирано в Ямболски окръжен съд съд по фирмено дело №1173 от 1991 г., със седалище и адрес на управление гр. Ямбол, ул. „Пирин“ № 1, email: info@hes-co.com; електронна страница в интернет: www.hes-co.com

ХЕС АД е публично акционерно дружество по смисъла на чл.110 от ЗППЦК.

Капиталът на ХЕС АД е 18 193 752 лвева разпределени в 18 193 752 броя, обикновени, безналични, поименни акции с право на глас, всяка с номинал един лев.

Основни акционери в дружеството са:

Акционери, притежаващи акции над 5%	ЕИК	Брой акции	Участие в капитала
Стара планина холд АД	121227995	11 740 584	64.53%
СПХ Инвест АД	114034106	1 506 600	8.28%
ЗУПФ Алианс България	130477720	1 255 793	6.90%

Дружеството е с едностепенна система на управление.

Съвет на директорите

Членове на Съвет на директорите към 31.12.2022 г. са:

- ✓ „Лома“ ЕООД, гр. София, ЕИК 121684645 – председател на СД, предствлявано от Евгений Василев Узунов.
- ✓ „Велев Инвест“ ООД, гр. София, ЕИК 175064007 – изпълнителен директор, представлявано от Васил Георгиев Велев, член на СД.
- ✓ „МАЯ-ПЛ“ ООД, гр. Пловдив, ЕИК 200108608 – член на СД, представлявано от Спас Борисов Видев.

Прокурист на дружеството е инж. Венцислав Иванов Калудов.

Към 31.12.2022г. списъчният брой на персонала в дружеството е 583.

Към 31.12.2021г. списъчният брой на персонала в дружеството е бил 570.

Предметът на дейност на ХЕС АД е производство и продажба на хидравлични цилиндри, както и маркетингова, изследователска, развойна, производствена, инженерна, пласментна и вътрешно и външно търговска дейност в областта на хидравличните изделия и системи, общо машиностроене, стоки и услуги за населението.

II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

БАЗА ЗА СЪСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Годишният финансов отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Принцип-предположение за действащо предприятие

Дружеството е изготвило своя финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г., въз основа на предположението, че Дружеството е действащо предприятие, което предполага продължаване на настоящата стопанска дейност и реализиране на активите и уреждане на пасивите в нормалния ход на неговата дейност.

Макроикономическа среда

През 2022г. и в началото на 2023г. се наблюдават признаци за влошаване на икономическата среда, като макроикономическата прогноза на ЕЦБ от декември 2022г. предвижда краткотрайна и слаба

рецесия в еврозоната в началото на 2023г. Световната икономика продължава да се сблъсква с големите предизвикателства, породени от продължителните ефекти на три мощни сили: руската инвазия в Украйна, нарастващата инфлация и забавянето на растежа в Китай.

През 2022г. се наблюдаваше тенденция към ускоряване на годишния темп на изменение на потребителските цени, който достигна най-висока стойност от 15,6 % през септември на 2022 г. Впоследствие инфлацията, измерена чрез хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), се забави до 14,3 % през декември 2022г. вследствие на низходящата динамика на цените на енергийните суровини(природен газ, електроенергия и петрол) на международните пазари.

Бързо растящата инфлация в еврозоната предизвиква затягане на паричната политика на ЕЦБ и повишаване на лихвените проценти, наред с поскъпването на щатския долар спрямо повечето други валути.

Бъдещите финансови резултати на Дружеството зависят от икономическата среда, в която то осъществява дейността си.

Въпроси свързани с климата

„ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ“ АД е дружество, чиято основна дейност не оказва пряко влияние върху околната среда. Дружеството възприема опазването на околната среда и намаляването на скоростта на настъпване на климатичните промени като част от своята корпоративна политика за социална отговорност и развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда.

Основаната част от оборота, оперативните и капиталовите разходи на Дружеството са свързани с икономически дейности, които се класифицират като екологични устойчиви.

Проектите свързани с отговорно използване на ресурсите и защита на околната среда основно са:

- Преминаване към издаване на електронни фактури и намаляване на разходите за хартия и печатни консумативи.
- Намаляване на печатните рекламни материали, чрез преминаване към дигитално съдържание;
- Разделно събиране на битови отпадъци(хартия, пластмаса, батерии) на работното място;

Инвазията на Русия в Украйна- влияние и ефекти

Руската инвазия в Украйна и последвалата я вълна от международни икономически и политически санкции, продължават да имат всеобхватно икономическо въздействие не само върху бизнеса в двете засегнати държави, но и в световен мащаб, доколкото бизнесът участва в икономически дейности, които могат да бъдат засегнати от събитията. Това налага внимателен преглед и разглеждане на произтичащите от тези събития счетоводни последици за предприятията, чиято дейност бива засегната от развитието на конфликта. В края на годината, завършваща на 31 декември 2022 г. ефектите от инвазията на Русия в Украйна, се очаква да рефлектират върху финансовия отчет на отчитащото се Дружество, поради:

- Ограничения в достъпа на руските банки до системата SWIFT, което води до увеличение на кредитния риск при събиране на вземанията по договори с клиенти;
- Наличие на предпоставки за обезценки на финансови активи – предоставени заеми, вземания и инвестиции в руски държавни и корпоративни облигации;
- Ефекти върху споразумения за финансиране, включително в резултат от ограничения в ликвидността и възможни нарушения в споразуменията;
- Класификация на наличните парични средства и парични еквиваленти и наличие на ограниченията в правата за разпореждане с тях в следствие на инвазията и наложените санкции;
- Преглед на експозициите в чуждестранна валута и валутни преводи в чуждестранна валута;
- Влияние на събития след балансовата дата върху финансовата информация за годината, приключваща на 31 декември 2022 г. и свързаното с това оповестяване на некоригиращи събития;
- Преценка за действащо предприятие във връзка със специфични въздействия на инвазията и наложените санкции върху финансовия отчет на дружеството;
- Ефекти от настъпили изменения или прекратени договори с клиенти;

Макроикономическите фактори, които по-конкретно засягат резултатите на Дружеството, включват възможности за финансиране и погасяване на заеми, като увеличиха присъщата несигурност при оценката на тези фактори.

В основата на изготвянето на този отчет е поставен принципа за действащо предприятие. Съгласно тази принцип предприятието ще продължи нормалното развитие на дейността си в обозримо бъдеще и няма намерения да ограничи съществено или да преустанови дейността си.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква употребата на счетоводни приблизителни оценки. Когато е прилагало счетоводната политика, ръководството се е основавало на собствената си преценка.

При прилагане счетоводна политика със задна дата, при преизчисляване на статии (грешки) със задна дата или когато се прекласифицират статии във финансовите отчети, се представят три отчета за финансово състояние и два от всеки други отчети и свързаните с тях пояснителни приложения.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви. Базите за оценката са оповестени подробно в счетоводната политика към финансовия отчет.

Функционалната валута е валутата на основната икономическа среда, в която Дружеството функционира и в която се генерират и изразходват паричните му средства. Дружеството осъществява своите сделки предимно в лева, поради което като функционална валута е определен българският лев, който от 1 януари 1999 година е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 BGN.

Настоящият финансов отчет е изготвен в хиляди лева, ако не е указано друго.

ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА И СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ

Този годишен финансов отчет е изготвен, спазвайки принципа на действащо предприятие в съответствие с Международните Стандарти за Финансово Отчитане, издадени от Съвета за Международни Счетоводни Стандарти (СМСС) и всички разяснения издадени от Комитета за Разяснения на МСФО, в сила на и от 1 януари 2022г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Финансовият отчет е изготвен на база конвенцията за историческата цена, освен, ако не е посочено друго в счетоводните политики по-долу (например някои финансови инструменти, които са оценени по справедлива стойност). Историческата цена се основава на справедливата стойност на престацията, дадена в замяна на активи.

Годишният финансов отчет включва отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчет за финансовото състояние, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци, както и пояснителни приложения. Приходи и разходи, с изключение на компоненти на друг всеобхватен доход, се признават в отчета за печалбата или загубата. Друг всеобхватен доход се признава в отчета за всеобхватния доход и включва елементи на приходи и разходи (включително корекции от прекласификация), които не са признати в отчета за печалбата или загубата, както изисква или както е разрешено от МСФО. Корекции от прекласификация са сумите, прекласифицирани в печалба или загуба в отчета за печалбата или загубата за текущия период, които са били признати в друг всеобхватен доход през текущия и предходни периоди. Транзакции със собствениците на Дружеството в качеството им на собственици се признават в отчета за промените в собствения капитал.

Дружеството избира да представи един отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Разделите се представят заедно, като този за печалбата или загубата е първи, следван непосредствено от раздела за другия всеобхватен доход.

Дружеството избира да представя отчета си за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, като при класификацията използва метода „същност на разходите“.

Форматът на отчета за финансовото състояние е базиран на разграничението текущ/нетекущ.

За изготвянето на този годишен финансов отчет, следните нови, ревизирани или изменени постановления са задължителни за прилагане за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2022г.

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти и нови разяснения, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение в МСФО 3 „Бизнес комбинации“** – Актуализациите на стандарта включват изменения, свързани с рефериране към концептуалната рамка от 2018 г., вместо тази от 1989 г. Също така, добавени са нови изисквания към задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“. Придобиваният в бизнескомбинацията следва да приложи МСС 37 с оглед на това да определи дали за него съществува настоящо задължение в резултат на минали събития. По отношение на данъчни задължения, които биха попаднали в обхвата

на КРМСФО 21, придобиващият прилага КРМСФО 21 за да определи дали облагателното събитие, което поражда данъчен пасив е настъпило до датата на придобиването.

- **Изменение в МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“** – С приетите изменения се ограничава приспадането от цената на придобиване на всички постъпления от продажби на артикули, произведени преди този актив да бъде наличен за ползване т.е. постъпления, реализирани преди активът да се приведе до необходимото местоположение и състояние, и да работи по начина, предвиден от ръководството. Приходите от подобни продажби, и свързаните с тях разходи, се признават в текущата печалба или загуба. При определяне на себестойността на произведените по този начин артикули се определя в съответствие с МСС 2 „Материални запаси“. Новата редакция на МСС 16 дава разяснение и какво означава тест дали даден актив функционира правилно.

- **Изменение в МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“** - Измененията касаят изискванията за отчитане на разходите за изпълнение на обременяващи договори. Разходите за изпълнение на обременяващ договор включват разходите, които се отнасят директно към договора. Разходите, които са пряко свързани с договора, се състоят както от преки разходи за изпълнение (например разходи за материали, разходи за възнаграждения), така и от разпределени други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора (разходи за амортизации на ИМСО, използвани пряко в изпълнението на договора).

Изменения и подобрения на стандарти от цикъл 2018-2020:

- МСФО 1 „Прилагане за пръв път на МСФО“ – Предоставя се допълнително облекчение на дъщерно дружество, което прилага за пръв път МСС/МСФО, по-късно от предприятието – майка. Изменението засяга отчитането на кумулативните разлики при превод.
- МСФО 9 „Финансови инструменти“ – Изменението пояснява, че при прилагане на 10 процентовия тест във връзка с преценка дали финансовия пасив да бъде отписан, предприятието включва само такси, платени или получени между заемодателя и предприятието, включително когато тези такси са платени или получени от други, но за сметка на предприятието или заемодателя.
- МСФО 16 „Лизинг“ – Изменението премахва илюстрацията за възстановяване за подобрение на наето имущество;
- Изменение в МСС 41 „Земеделие“ – Премахнато е изискването предприятията да изключват паричните потоци от данъчно облагане при измерване на справедливата стойност. По този начин се постига привеждане в съответствие на измерването на справедлива стойност по МСС 41 с изискванията на МСФО 13.

Приемането на тези изменения в съществуващи стандарти нямат никакво въздействие върху сумите, признати в предходни периоди и не се очаква да повлияят значително на текущите или бъдещите периоди и не водят до промени в счетоводната политика на Дружеството.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- Промени в МСС 8 „Счетоводни политики, промени в приблизителни счетоводни оценки и грешки“ – Промяната касае дефинициите за приблизителни счетоводни оценки и влиза в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г. Текстовете на промените изясняват как компаниите трябва да разграничават промените в счетоводната политика от промени в приблизителните оценки.
- МСФО 17 „Застрахователни договори“ – нов стандарт, в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г.
- Промени в МСС 1 – Промените въвеждат изискването отчитащите се Групи и предприятия да оповестяват техните съществени, а не техните значими счетоводни политики. Чрез текстовете на промяната се дава определение какво е информация за съществена счетоводна политика и се обяснява как да се идентифицира кога една политика е съществена. Изяснява се и понятието несъществена счетоводна политика. Промените са в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г.
- Промени в МСС 12 „Данъци върху доходите“ в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г., касаещи признаването на отсрочени данъци.

Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- Изменение на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“: класификация на текущи и нетекущи пасиви - отсрочване на датата на влизане в сила (издадени оригинално на 23 януари 2020 г. и в последствие изменени на 15 юли 2020 г. и 31 октомври 2022 г., в крайна сметка в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.
- Изменение на МСФО 16 „Лизинги“: Лизингово задължение при продажби и обратен лизинг (издадени на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.).

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2022 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Минимална сравнителна информация

С изключение на случаите, когато МСФО разрешават или изискват друго, дружеството представя сравнителна информация по отношение на предходен период за всички суми, отчетени във финансовите отчети за текущия период.

Дружеството представя като минимум два отчета за финансовото състояние, два отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, два отделни отчета за печалбата или загубата (ако се представят такива), два отчета за паричните потоци и два отчета за промените в собствения капитал и свързаните с тях пояснителни приложения.

Когато текстовата описателна информация, съдържаща се във финансовите отчети за предходния/предходните период(и), продължава да бъде актуална и за текущия период се прави връзка с предходния, особено когато това е свързано с несигурности, приблизителни оценки, провизии или обезценки.

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОД

Приходи от договори с клиенти

Договор е съглашение между две или повече страни, което създава права и задължения за страните по него. Клиент е страна, която е сключила договор с Дружеството да получи стоки или услуги, които са продукция от обичайната дейност на Дружеството, в замяна на възнаграждение.

Дружеството признава приходи, да са отрази прехвърлянето на обещаните с договора стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги.

Прехвърлянето на стоките или услугите се основава на концепцията за прехвърляне на контрола върху тях, способността да се ръководи използването на актива и да се получават по същество всички останали ползи от него. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други дружества да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.

Приходите от договори с клиенти се признават, както следва:

- В течение на времето по начин, който отразява извършаната от Дружеството работа по договора;
- В определен момент, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента.

Приходите от договори с клиенти се признават на база 5-етапен модел за признаване, представен по-долу, като разграничение се прави в следните две насоки според момента на удовлетворяване на задължението за изпълнение:

- Задължение за изпълнение (прехвърляне на контрол) в течение на времето – в този случай приходите се признават постепенно, следвайки степента на прехвърляне на контрола върху стоките или услугите на клиента;

- Задължение за изпълнение, удовлетворено (прехвърлен контрол) в определен момент – клиентът получава контрол върху стоките или услугите в определено време и приходите се признават изцяло наведнъж.

5-етапният модел за признаване на приходи от договори с клиенти включва следните етапи:

Етап 1 – идентифициране на договора – договор с клиент се отчита, когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Договорът е одобрен от страните по него;
- Могат да бъдат идентифицирани правата на всяка от страните по договора по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;

- Могат да бъдат идентифицирани условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;

- Договорът има търговска същност;

- Има вероятност Дружеството да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента.

Ако не бъдат изпълнени всички от посочените по-горе критерии, договорът не се отчита в съответствие с изискванията на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Когато даден договор с клиент не отговаря на горните критерии и Дружеството получава възнаграждение от клиента, то признава полученото възнаграждение като приход само когато е настъпило някое от следните събития:

- Дружеството няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване;

- Договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

Дружеството признава полученото възнаграждение като пасив, докато настъпи едно от събитията, посочени по-горе или докато критериите за признаване, изброени по-горе, бъдат изпълнени.

Етап 2 – идентифициране на задължения за изпълнение – при влизане в сила на договора Дружеството оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или:

- стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна;

- поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.

Етап 3 – определяне на цената на сделката – при определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Етап 4 – разпределяне на цената на сделката към задълженията за изпълнение – цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение (или към всяка отделна стока или услуга) в размер, който отразява сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Разпределянето на цената на сделката се извършва на въз основа на относителна единична продажна цена на всяка отделна стока или услуга.

Етап 5 – признаване на прихода, когато (или докато) Дружеството удовлетвори или удовлетворява задължението за изпълнение – приходът се признава, когато (или докато) Дружеството удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли стоките или услугите на клиента. Те се считат за прехвърлени на клиента, когато той получи контрол върху тях. За всяко задължение за изпълнение се определя при влизането в сила на договора, дали то удовлетворява задължението за изпълнение с течение на времето или към определен момент във времето.

Дружеството прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- Клиентът едновременно получава и консумира ползите, получени от дейността на Дружеството в хода на изпълнение на тези дейности – това най-често са рутинни и повтарящи се услуги;

- В резултат на дейността на Дружеството се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива – това най-често е строителство на сгради или незавършено производство, върху което клиента може да има контрол;

- В резултат на дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност – това най-често е създаване на специализиран актив, който може да бъде ползван единствено от клиента.

Такси за Обслужване

Таксите за обслужване се признават през периода на договора за обслужване.

Приходи от лихви

Приходи от лихви се признава пропорционално за периода по метода на ефективната лихва.

Приходи от дивиденди

Приход от дивиденди се признава, когато се установи правото да се получи дивидент.

РАЗХОДИ

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това ги отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и

дейности. Признаването на разходи за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Общи и административни разходи

Тази разходна категория включва всички разходи от общ и административен характер.

Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства (включително инвестиции, на разположение за продажба), приходи от дивиденди, печалба от продажба на финансови активи на разположение за продажба, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, печалба от операции в чуждестранна валута, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е установено правото на Дружеството да получи плащането, която в случая на котиран ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които Дружеството отчита, и които са свързани с обичайната дейност.

Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за доходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, обезценка на финансови активи и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от курсови разлики се представят на нетна база във финансовите отчети.

ПЕЧАЛБИ ИЛИ ЗАГУБИ ЗА ПЕРИОДА

Всички приходни и разходни статии, признати за периода, се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

Печалба или загуба е общата сума на приходите минус разходите, като се изключват компонентите на друг всеобхватен доход.

ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

При първоначално признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба от ръководството.

След първоначалното му признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Амортизацията се изчислява така, че цената на придобиване на актива, намалена с остатъчната му стойност, да се отпише за периода на полезния му икономически живот, както следва:

Нетекущи материални и нематериални активи	Амортизационна квота	Метод на амортизация
Сгради	4%	линеен метод
Съоръжения	4%	линеен метод
Машины и оборудване	20%	линеен метод
Транспортни средства	10%	линеен метод
Автомобили	20%	линеен метод
Компютърна техника	40%	линеен метод
Други материални активи	15%	линеен метод
Нематериални активи	40%	линеен метод
Земя	не се амортизира	

Полезният живот, остатъчната стойност и метод на амортизация се преглежда, коригира, ако е необходимо, в края на всеки отчетен период.

Даден имот, машина, съоръжение или оборудване се отписва при продажба или когато активът окончателно бъде изваден от употреба и не се очакват никакви други икономически ползи от неговата продължаваща употреба. Печалбите или загубите, получени при бракуването или изваждането от употреба на имот, машина, съоръжение или оборудване, се определят като разлика между приблизително изчислените нетни постъпления от продажбата и балансовата сума на актива и се признават в отчета за доходите.

АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

През отчетния период дружеството има един актив с право на ползване. Амортизационната норма на актива с право на ползване е 20 % - автомобили по договор за финансов лизинг.

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

Имоти, машини и съоръжения както и нематериалните активи са обект на тестване за обезценка. Балансовата стойност на тези активи се проверява ежегодно за индикация за обезценка и когато активът е обезценен, той се отписва като разход в ия отчет за всеобхватния доход до неговата очаквана възстановима стойност. Възстановимата стойност е по -високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, и стойност в употреба на актив или на единица, генерираща парични потоци. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Ако това е така, възстановима стойност се определя за единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Стойността в употреба е настоящата стойност на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат получени от тази единица. Настоящите стойности се изчисляват посредством дисконтови проценти, които се определят преди данъчно облагане и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за единицата рискове, чиято обезценка се измерва.

Загубите от обезценка за единици, генериращи парични потоци, се разпределят първо срещу репутацията на единицата и след това пропорционално между останалите активи на единицата.

Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през друг всеобхватен доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Последващо увеличение във възстановимата стойност /за активи, за които са били признати загуби от обезценка в печалбата или загубата/, предизвикани от промени в приблизителните оценки, се признава като приход в отчета за всеобхватния доход, до степеня до която те възстановяват обезценката.

МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси се отчитат в отчета на финансовото състояние по по-ниската от себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността се определя чрез използването на метода „среднопретеглена цена“. Себестойността на незавършено производство и готова продукция включва материали, пряк труд и свързани производствени разходи, въз основа на обичайното ниво на дейност.

Провизия се прави за обездвижени и застояли елементи въз основа на очакваната им бъдеща употреба и нетна реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в обичайния ход на бизнеса, след като се извадят всички допълнителни разходи за завършване и реализация.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Първоначално признаване и оценяване

Дружеството признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансово състояние, когато и само когато Дружеството става страна по договорните клаузи на инструмента. При първоначално признаване, Дружеството признава всички финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив / пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи / пасиви освен тези, които са класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването / издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката, направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

Дружеството признава финансови активи, използвайки датата на сетълмент на сделката, като по този начин един актив се признава в деня, в който е получен от Дружеството и се отписва в деня, в който е предоставен от Дружеството.

Последваща оценка на финансови активи

Последващата оценка на финансовите активи зависи от тяхната класификация при първоначалното им признаване като активи. Дружеството класифицира финансовите активи в една от следните категории:

1. Оценявани по амортизирана стойност, 2. Оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и 3. Оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Класификацията се определя на база бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци. Инвестиции, държани от

Дружеството с цел получаване на печалба от краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи, държани за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи, отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРУЕМА СТОЙНОСТ

Дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност.

Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.

В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, инвестиции, държани до падеж.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (друг всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата.

В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, финансови активи, дългови инструменти, които са на разположение за продажба.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Тази категория финансови активи, се разделя на две подкатегории: финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти. Тези финансови активи могат да бъдат дългови или капиталови инструменти.

КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Дружеството може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в друг всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се представят в друг всеобхватен доход и няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

Обезценка на финансови активи

Моделът за обезценка „очаквани кредитни загуби“ се прилага за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и договорни активи. Съгласно МСФО 9, загубите се измерват по една от двете бази: 1. очаквани кредитни загуби за следващите 12 месеца след датата на финансовия отчет или 2. очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Първата база се прилага когато кредитния риск не е нарастнал значително от датата на първоначално признаване до датата на финансовия отчет (и кредитния риск е нисък към датата на

финансовия отчет), в обратния случай се прилага втората база. Дружеството прилага втората база за търговските вземания и договорните активи (независимо дали са със или без значителен финансов компонент). Нарастването на кредитния риск се следи и определя на база информация за рискови фактори като наличие на просрочие, значително влошаване на финансовото състояние на длъжника и други.

Само за търговски вземания балансовата стойност се намалява, чрез използване на транзитна сметка и последващото възстановяване на отписаните преди това суми се кредитира срещу тази транзитна сметка. Промените в балансовата стойност на транзитната сметка се признават в печалба или загуба.

За всички други финансови активи балансовата сума се намалява с размера на загубата от обезценка.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, ако в следващ период сумата на загубата от обезценката намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват (или директно, или чрез коригиране на корективната сметка за търговски вземания) в печалбата или загубата. Въпреки това възстановяването не може да води до балансова стойност на финансовия актив, която да надвишава онази амортизирана стойност, която би била на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи

Финансов актив се отписва от Дружеството, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Дружеството е прехвърлило тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Дружеството запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

В случаите когато Дружеството е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките – продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които Дружеството нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Дружеството е загубило контрол върху него. Правата и задълженията, които Дружеството запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Дружеството запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Дружеството е запазило участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

Последващата оценка на финансови пасиви

Последващата оценка на финансовите пасиви, зависи от това как те са били класифицирани при първоначално признаване. Дружеството класифицира финансовите си пасиви в една от следните категории:

Пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Пасивите се класифицират в тази категория, когато те принципно са държани с цел продажба в близко бъдеще (търговски задължения) или са деривативи (с изключение на дериватив, който е предназначен за и е ефективен хеджиращ инструмент) или отговаря на условията за попадане в тази категория, определени при първоначалното признаване. Всички промени в справедливата стойност, отнасящи се до пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към датата, на която възникват.

Пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Всички задължения, които не са класифицирани в предишната категория попадат в тази категория. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност посредством метода на ефективния лихвен процент.

Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известни с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.

В тази категория обикновено попадат следните финансови пасиви на Дружеството: търговски задължения, кредити и заеми, задължения по лизингови договори, задължения по получени депозити, задължения по цесии.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се премахва от отчет за финансовото състояние на Дружеството, само когато задължението бъде погасено, прекратено, или изтече. Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

Лихви, дивиденди, загуби и печалби

Лихви, дивиденди, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията

за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал.

Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.

Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Плащанията на дивиденти за акции, изцяло признати като пасиви, се признават като разходи по същия начин както лихви по облигация. Печалбата и загубата, свързана с обратни изкупувания или рефинансиране на финансови пасиви, се признава в печалбата или загубата, докато обратните изкупувания или рефинансирането на инструменти на собствения капитал се признават като промени в собствения капитал. Промените в справедливата стойност на инструмента на собствения капитал не се признават във финансовите отчети.

Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал.

Разходи по сделка, които са свързани с емитирането на съставен финансов инструмент, се разпределят към пасивния и капиталовия компонент, пропорционално на разпределението на постъпленията. Разходите по сделка, които са съвместно свързани с повече от една сделка (например разходите за съвместно предлагане на някои акции и котиране на други акции на фондова борса), се разпределят между тези сделки, като се използва рационална и относима към сходни сделки база за разпределение.

Печалбите и загубите, свързани с промени в балансовата стойност на финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата дори когато се отнасят до инструмент, който включва право на остатъчен дял от активите на предприятието в замяна срещу парични средства или друг финансов актив.

Компенсиране на финансов актив и финансов пасив

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се представя нетната сума когато:

- ✓ има юридически упражняемо право да компенсира признатите суми; и
- ✓ има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив.

При счетоводното отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който не отговаря на изискванията за отписване, Дружеството не компенсира прехвърления актив и свързания пасив.

Компенсирането на признат финансов актив и признат финансов пасив и представянето на нетната стойност се различават от отписването на финансов актив или финансов пасив.

Правото на компенсиране е юридическо право на длъжник по договор да уреди или по друг начин да елиминира цялата или част от сумата, дължима на кредитор, чрез приспадането от тази сума на сума, дължима от кредитора.

Ако има юридическо право да приспадне сума, дължима от трето лице, от сумата, дължима на кредитора, при условие че между трите страни съществува споразумение, в което ясно е установено правото на длъжника да извърши компенсирането, активите и пасивите се представят компенсирано.

ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити и други краткосрочни високо ликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в определена сума пари и са предмет на незначителен риск от промени на стойността.

За целите само на отчета за паричните потоци, пари и парични еквиваленти включват банкови овърдрафти, платими при поискване. Тъй като характеристиките на подобни банкови споразумения са, че банковото салдо често се променя от положително до овърдрафт, те се считат за неразделна част от управлението на парите на Дружеството.

РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ

Лихвата по заеми за финансиране на покупка и развитие на актив, който отговаря на условията за актив създаден в самото предприятие (т.е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба) е включена в стойността на актива до момента, до който активите са значително готови за употреба или продажба. Такива разхода по заеми се капитализират нетно от какъвто и да било инвестиционен доход, получен от временното инвестиране на средства, които са в излишък.

Всички други разходи, по заеми се признават в печалба или загуба в периода, през който са възникнали.

СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се превалутират във функционалната валута на съответното дружество от Дружеството с помощта на обменните курсове на датата на

отчитане. Печалбите и загубите, произтичащи от промените в обменните курсове след датата на сделката се признават в печалба или загуба (освен когато са отсрочени в други всеобхватен доход като хедж на паричен поток)

Непаричните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута се превалутират по обменния курс на датата на транзакцията. Разликите възникнали от превалутирание по непарични позиции, които са оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута (например капиталови инструменти на разположение за продажба) се превалутират, като се използват обменните курсове на датата, когато се определя справедливата стойност.

**ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И
ТРУДОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в отделните дружества се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване през 2022 г., е както следва:

За периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г.

- ✓ 33,20% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 19,42:13,78) за работещите при условията на трета категория труд.
- ✓ 42,70% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 28.92:13,78) за работещите при условията втора категория

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието. Осигурителната вноска за фонд "ТЗПБ" за 2021 г. е 0,9 %.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружествата в качеството им на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения:

- ✓ неспазено предизвестие - за периода на неспазеното предизвестие;
- ✓ поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;
- ✓ при прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на brutното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;
- ✓ при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружествата от Дружеството;
- ✓ за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на не diskonтираната им сума. Дължимите вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в не diskonтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката не се включват приблизителната преценка в не diskonтиран размер на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване.

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в съответното предприятие може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. Поради текучеството на персонала, дружеството не отчита сегашната стойност на тези задължения. Не признава актюерски печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход.

ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА И ДДС

Дължимият текущо данък се изчислява с помощта на данъчните ставки в сила или приетите за действащи ставки към датата на отчитане. Облагаемата печалба се различава от счетоводната печалба или защото някои доходи и разходи се считат за облагаеми или данъчно признати, или защото времето, за което те са били облагаеми или данъчно признати се различава при тяхното данъчно и счетоводно третиране.

Посредством пасивния метод в отчета за финансовото състояние, отсрочен данък се признава за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите в отчета за финансовото състояние и съответната данъчна основа, с изключение на репутацията, която не е призната за данъчни цели, както и за временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи и пасиви, които не влияят върху облагаемата или счетоводна печалба

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, който се очаква да бъдат приложими за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на баланса.

Активи по отсрочени данъци се признават само до степента, до която Дружеството счита за вероятно (т.е. е по-вероятно) да е налице облагаема печалба, за да се реализира актив от същата данъчна група (юрисдикция).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се приспадат само тогава, когато има законово право да приспадат текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно дружество и намерението на Дружеството е да уреди сумата на нетна база.

Разходът за данъци за периода, включва текущ и отсрочен данък. Данък се признава в отчета за доходите, с изключение на случаите, в които той произтича от сделки или събития, които се признават в друг всеобхватен доход или директно в капитал. В този случай, данъкът се признава в друг всеобхватен доход или съответно директно в собствения капитал. Когато данъкът възниква от първоначалното отчитане на бизнес комбинация, той се включва при осчетоводяването на бизнес комбинацията.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ✓ ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и
- ✓ вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти се включва в стойността на вземанията или задълженията в баланса.

Провизии

Когато, на датата на отчитане, Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) като резултат от минало събитие и е вероятно, че Дружеството ще погаси това задължение, се прави провизия в отчета за финансовото състояние. Провизии се правят като се използва най-добрата приблизителна оценка на сумата, която ще е необходима за погасяване на задължението и се diskonтират до сегашна стойност с помощта на дисконтов процент (преди данъци), който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичните за задължението рискове. Промените в приблизителните оценки се отразяват в отчета за доходите през периода, в който възникват. Провизиите по гаранции се измерват с помощта на вероятност модели, базирани на минал опит. Провизиите за реструктуриране се признават само след като засегнатите страни са били информирани за формалния план за реструктуриране.

КАПИТАЛ

Капиталовите инструменти са договори, които пораждат остатъчен интерес в нетните активи на Дружеството. Обикновените акции се класифицират като капитал. Капиталовите инструменти се признават по сумата на получените постъпления, нетно от разходите, пряко свързани с транзакцията.

Доколкото тези постъпления превишават номиналната стойност на акциите емитирани, те се кредитират по сметка премиен резерв.

Разпределяне на дивидент

Дивидентите се признават като пасив, когато те са декларирани (т.е. дивидентите са разрешени по съответния начин и вече не са в обхвата на преценка на юридическото лице). Обикновено дивиденти се признават като пасив в периода, в който е одобрено тяхното разпределение по време на годишното общото събрание на акционерите.

Собствени акции

Разходите за закупените собствени акции се представят като намаление в собствения капитал в отчет на финансовото състояние. Когато собствените акции се продават или преиздават, те се кредитират в капитала. В резултат на това, печалби или загуби от собствени акции не се включват в отчет за всеобхватния доход. Към 31.12.2021 г. дружеството не притежава собствени акции.

КРИТИЧНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

При изготвянето на своите и финансови отчети, Дружеството е направила значителни преценки, прогнози и предположения, които оказват влияние на балансовата стойност на някои активи и пасиви, доходи и разходи, както и друга информация, отчетена в бележките. Дружеството периодично следи тези прогнози и предположения и се уверява, че те съдържат цялата необходима информация, налична към датата, на която се изготвят финансовите отчети. Въпреки това не пречи реалните цифри да се различават от направените оценки.

Преценките, прогнозите и предположенията, за които съществува значителен риск да причинят съществени корекции в балансовите суми на активите и пасивите, в рамките на следващата финансова година, са разгледани по-долу.

Признаване на приходите

Дружеството прави провизии за търговски отстъпки, отстъпки за обеми и такси за връщане на продукти, предвидени в договорите за продажба, когато признава приходите, получени от стоки и услуги. Такова намаление на прихода, представлява оценка, която е обект на преценка и предположение, въз основа на минал опит, както и на обстоятелства станали известни на Дружеството по време, се съставяне на оценката.

При определени обстоятелства, Дружеството влиза в споразумения с повече от един елемента ("пакети"). Както е описано в параграф приходи по-горе, пакетът може да включва един или повече елементи, които са предмет на различни критерии за признаване. В този случай се изискват отделни измервания на справедливата стойност на всеки компонент. Оценката на справедливата стойност на всеки компонент включва оценки и предположения, които засягат начина по който се признава прихода.

Провизия за съмнителни вземания

Определянето на възстановимостта на дължимата от клиенти сума, включва определянето на това дали са налице никакви обективни доказателства за обезценка. Лошите вземания се отписват, когато се идентифицират, доколкото е възможно обезценка и несъбираемост да се определят отделно за всеки елемент. В случаите, когато този процес не е възможен, се извършва колективна оценка на обезценка. В резултат, начинът, по който индивидуални и колективни оценки се извършват и сроковете, отнасящи се до идентифицирането на обективни доказателства за обезценка, изискват значителни преценки и може да повлияят значително на балансовата сума на вземания на датата на отчитане.

Тестове за обезценка на активи

Финансов актив или група от финансови активи, различни от тези, които попадат в категорията на активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват за индикатори за обезценка в края на всеки отчетен период. Обезценка съществува само тогава, когато Дружеството установи, че е настъпило "събитие - загуба", засягащо очакваните бъдещи парични потоци на финансовия актив. Може да не е възможно да се определи едно събитие, което причинява обезценка, още повече да се определи, когато е настъпило събитието загуба може да е свързано с упражняването на значителна преценка.

По отношение на капиталови инвестиции, категоризирани като на разположение за продажба, Дружеството смята, че тези активи за обезценени, когато е имало значителен или продължителен спад в справедливата им стойност под себестойност. Определянето на това, дали има "значителен" или "продължителен" изисква значителни преценки от страна на Ръководството.

Размерът на загубата от обезценка, признат за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, е разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Анализът за обезценка на репутация, материални и други нематериални активи изисква оценка на стойността в употреба на актива или на единицата, генерираща парични потоци, към които са разпределени активите. Оценката на стойността в употреба се прави най-вече въз основа на дисконтираните модели на паричните потоци, които изискват Дружеството, за да направи оценка на

очакваните бъдещи парични потоци от актива или от единицата, генерираща парични потоци, а също и да се избере подходящ дисконтов процент, за да се изчисли настояща стойност на паричните потоци.

Нетната реализуема стойност на материалните запаси

Определянето на провизия за материалните запаси включва процес на оценка. Балансовата стойност на материалните запаси се обезценява до реализуемата им стойност, когато тяхната себестойност, вече може да не бъде възстановяема – например, когато материални запаси са повредени или остарели изцяло или частично или има спад в продажните им цени. Във всеки случай реализуема стойност представлява най-добрата оценка на възстановимата стойност, и се основава на най-сигурните съществуващи към датата на отчета данни и присъщо включва оценки относно бъдещите очаквания за реализуема стойност. Критериите за определяне на размера на провизията или отписването се основават на анализ за стареене, техническа оценка и последващи събития. По принцип такъв процес на оценка изисква значителни преценка и може да повлияе на балансовата сума на материалните запаси към датата на отчета.

Справедливата стойност на некотиранни инвестиции

Ако пазарът на даден финансов актив не е активен или не е лесно достъпен, Дружеството установява справедливата стойност на инвестицията с помощта на методи за оценка, които включват използването на скорошни (последните) формални сделки, позоваване на други инструменти, които са по същество същите, чрез анализ на дисконтираните парични потоци и модели на ценообразуване, отразяващи специфичните обстоятелства на емитента. Тази оценка изисква Дружеството да избере измежду диапазон от различни методологии за оценяване и да направи преценка относно очакваните бъдещи парични потоци и дисконтовата ставка.

Приблизителна оценка за отсрочени данъци

Признаването на отсрочените данъчни активи и пасиви включва съставянето на серия от допускания. Например Дружеството трябва да оцени времето на възстановяване на временни разлики, дали е възможно временните разлики да не бъде възстановени в предвидимо бъдеще, или доколко данъчните ставки се очаква да се прилагат за периода, когато активът ще се реализира или пасивът ще се уреди.

Що се отнася до отсрочени данъчни активи, реализирането им в крайна сметка зависи от облагаемия доход, който ще е на разположение в бъдеще. Отсрочените данъчни активи се признават само когато е вероятно, че ще има облагаема печалба, срещу която може да се усвои отсроченият данъчен актив и е вероятно, че Дружеството ще реализира достатъчно облагаем доход в бъдещи периоди, за да оползотвори намалението при плащането на данък. Това означава, че Дружеството прави предположения за данъчното си планиране и периодично ги оценява повторно, за да отразяват промяната в обстоятелствата, както и данъчни разпоредби. Освен това, измерването на отсрочен данъчен актив или пасив отразява начина, по който предприятието очаква да възстанови балансовата стойност на актива или уреди пасива.

Провизии

Провизиите могат да бъдат разграничени от другите пасиви, защото съществува несигурност относно проявлението им във времето и сумата на сделката. По-типичните провизии, които се отразяват от Дружеството произтичат от задълженията на производителя по гаранции, възстановявания на сучи, добросъвестно изпълнение на договори, неуредени спорове и бизнес реструктуриране.

Признаването и оценката на провизиите изискват от Дружеството да направи преценка относно вероятността (ако събитието е по-вероятно, отколкото да не настъпи) изходящ поток от ресурси да се изискват за погасяване на задължение и дали би могла да се даде надеждна оценка на сумата на задължението.

Освен това счетоводната политика на Дружеството изисква признаването на най-добрата оценка на сумата, която ще се изисква за погасяване на задължението и оценката може да се основава на информация, която показва диапазон от стойности. Тъй като признаването се основава на сегашната стойност, то включва съставяне на предположения при адекватна дисконтова ставка, с цел да отрази рисковете специфични за задължението оценки около на подходящ дисконтов процент за да отразява специфичните за задължението рискове.

В частност що се отнася до провизиите при реструктуриране, изисква се значителна субективна преценка, за да се определи дали задължаващо събитие е настъпило. Всички налични доказателства трябва да бъде оценена, за да се определи дали е достатъчно подробен плана, за да създаде валидно очакване за ангажимента на ръководството относно реструктурирането – тоест да се започне изпълнение на плана за реструктуриране или да се обявят основните му характеристики пред онези, които ще са засегнати от него.

Условни активи и пасиви

Условните пасиви на Дружеството не са признати, но са оповестени, освен ако възможността за изходящ поток на ресурси съдържащ икономически ползи, е отдалечен във времето.

Условните пасиви представляват възможни задължения, възникващи от минали събития, чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития не изцяло в рамките на контрола на юридическото лице. Те не се признават, защото не е вероятно, че изходящ поток от ресурси ще бъде необходим за покриване на задължението и сумата на задължението не може да бъде оценена с достатъчна надеждност.

Неизбежно, определянето условен пасив изисква значителни преценка от страна на ръководството.

Провизии за гаранции

Провизиите за разходи, свързани с гаранции, се признават, когато продуктът бъде продаден или услугата предоставена. Първоначалното признаване се базира на историческия опит. Първоначалната приблизителна оценка на разходите, свързани с гаранции, се преразглежда ежегодно.

Провизии за реструктуриране

Провизии за реструктуриране се признават единствено, когато са удовлетворени общите критерии за признаване на провизии. В допълнение Дружеството трябва да следва подробен план за въпросния бизнес или част от него, местоположението и броя на засегнатите служители, подробна приблизителна оценка на свързаните разходи и съответния времеви график. Засегнатите служители трябва да имат валидно очакване, че реструктурирането ще се извърши или че изпълнението вече е стартирало.

Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

ГРЕШКИ И ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- ✓ преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;
- ✓ в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.
- ✓ Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Корекции за прекласификация са сумите, прекласифицирани към печалба или загуба през текущия период, които са признати в друг всеобхватен доход в текущия или предходен периоди. При прилагане счетоводна политика със задна дата или извършва преизчисляване със задна дата на статии във финансовия отчет или когато се прекласифицират статии във финансовия отчет, се представят три отчета за финансово състояние, два от всеки други отчети и свързаните с тях пояснителни приложения. Дружеството представя отчети за финансовото състояние към текущия период, които са признати в друг всеобхватен доход в текущия или предходен периоди:

- ✓ края на текущия период;
- ✓ края на предходния период (което отговаря на началото на настоящия период), и
- ✓ началото на най-ранния сравним период.

Когато се наложи промяна в представянето или класификацията на статии във финансовите си отчети, Дружеството прекласифицира сравнителната информация, освен ако прекласификацията е практически невъзможна.

РЕКЛАСИФИКАЦИИ

Рекласификациите представляват промени в представянето на отделни позиции във финансовите отчети с цел постигане на по-вярно и честно представяне на информацията в тях. Тези рекласификации се правят ретроспективно, като се коригират началните салда на всеки засегнат елемент от отчета и се представя допълнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ

Дружеството спазва изискванията на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица. Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това, дали се прилага някаква цена.

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РИСКОВЕ

Дейността на дружеството е изложена на редица финансови рискове, включващи ефектите от промяната на валутните курсове, лихвените проценти по банкови кредити, залози срещу вземания и кредитни периоди, предоставяни на клиенти.

РИСК ОТ КУРСОВИ РАЗЛИКИ

Основните продажби на дружеството са предназначени за Европейския съюз и износ за трети страни. Разплащанията са в евро и щатски долари. Ръководството следи движението на валутните курсове и взема мерки за избягването на негативни последици от тяхната промяна.

ЛИХВИ ПО ТЪРГОВСКИ И БАНКОВИ КРЕДИТИ

Хидравлични елементи и системи АД, в качеството си на заемополучател, е сключило договор за заем със Стара планина холд АД с ЕИК: 121227995 – дружество майка, с който дружеството-майка кредитира дъщерното си дружество ХЕС АД при условията на чл. 114, ал. 10, т. 3 от ЗППЦК като предоставя паричен заем в размер на 3 000 000 (три милиона) лева, при годишна лихва върху главницата по ползвания заем в размер на 2.125 % от дружеството майка Стара планина холд АД. Към края на периода ХЕС АД има кредит в размер на 3 000 000 (три милиона) лева със срок за погасяване до 30.06.2023 г.

КРЕДИТНИ РИСКОВЕ

Дружеството предоставя кредитни периоди на по-големите си клиенти от 30 до 75 дни. От своя страна дружеството ползва кредитни периоди в рамките на 30-60 дни, предоставени му от неговите доставчици.

ЛИКВИДНОСТ

Ръководството на дружеството поддържа достатъчно свободни парични наличности с цел осигуряване на постоянна ликвидност.

III. ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ, СЪДЪРЖАЩИ СЪЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА И ДРУГА ПОЯСНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯТ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

1.1. Приходи

1.1.1. Нетни приходи от продажби

<i>хил. лв.</i>		
Нетни приходи от продажби	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Приходи от договори с клиенти в т.ч.:	92 087	68 834
<i>Продажба на хидравлични цилиндри</i>	89 991	67 574
<i>Продажба на аксиално бутални изделия</i>	2 032	1 260
<i>Продажба на ел. енергия</i>	64	0
Приходи от продажба на материали	1 683	830
Приходи от продажба на услуги	479	390
ОБЩО	94 249	70 054

1.1.2. Други приходи

<i>хил. лв.</i>		
Други приходи	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Приходи по други договори, различни от приходи от договори с клиенти	1049	709

1.1.3. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

<i>хил. лв.</i>		
Други приходи	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Правителствени дарения за нетекущи материални и нематериални активи	289	289
Правителствени дарения за текуща дейност-компенсации за ел. Енергия и др.	2 016	1 701
ОБЩО	2 305	1 990

1.2. Разходи

1.2.1. Разходи за материали

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА **31 ДЕКЕМВРИ 2022** година

	<i>хил. лв.</i>	
Разходи за материали	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Основни материали	49 872	34 183
Горива и смазочни материали	105	117
Електроенергия	5 010	2 347
Природен газ	479	234
Вода	49	37
ОБЩО	55 515	36 918

1.2.2. Разходи за външни услуги

	<i>хил. лв.</i>	
Разходи за външни услуги	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Договори за управление	2 665	2 152
Ремонти	1 978	1 684
Подизпълнители	1 679	1 129
Застраховки работници	457	421
Социални разходи-ваучери за храна	847	572
Нает транспорт	482	346
Охрана	335	314
Ремонти - рекламации	339	176
Застраховка имущество	77	77
Посредничество	98	60
Юридическо обслужване	50	18
Консултански и други договори	42	56
Представителни	25	24
Охрана на труда	55	51
Други разходи за външни услуги	57	28
Такси	48	42
Куриерски услуги	21	16
Съобщителни услуги	23	13
Разходи свързани с краткосрочен лизинг	19	16
Граждански договори и хонорари	2	1
ОБЩО	9 299	7 196

1.2.3. Разходи за амортизации - Амортизациите са начислявани по линейния метод според предполагаемия полезен живот на активите върху амортизируемата стойност.

	<i>хил. лв.</i>	
Разходи за амортизации	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Разходи за амортизации в т.ч.:	3 669	3 254
<i>Дълготрайни материални активи</i>	<i>3 469</i>	<i>3 053</i>
<i>Дълготрайни нематериални активи</i>	<i>200</i>	<i>201</i>

1.2.4. Разходи за персонала

	<i>хил. лв.</i>	
Разходи за персонала	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Разходи за заплати	15 118	12 295
Разходи за осигуровки	2 824	2 310
Разходи за неползвани отпуски	119	510
ОБЩО	18 061	15 115

1.2.5. Други разходи

	<i>хил. лв.</i>	
Други разходи	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Разходи за командировки	10	11
Разходи за обезщетения	98	83
Разходи за реклама	82	90
Данъци и такси	91	62
Други разходи	193	93
ОБЩО	474	339

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

1.2.6. Суми с корективен характер

<i>хил. лв.</i>		
Суми с корективен характер	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Балансова стойност на продадени активи	1 523	727
Префактурирани разходи за транспорт, ел. енергия и др.	541	411
Изменение на запасите от продукция	(1 831)	377
Изменение на запасите в незавършено производство	(363)	59
ОБЩО	(130)	1 574

1.2.7. Финансови приходи/разходи, нетно

<i>хил. лв.</i>		
Финансови сделки	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Разходи за лихви по лизингови договори	(1)	(1)
Разходи за обслужване на банкови сметки	(29)	(27)
Разходи за лихви по заеми	(47)	-
Разходи за лихви свързани с търговски вземания	(92)	-
Положителни/отрицателни курсови разлики	109	132
ОБЩО	(60)	104

1.2.8. Печалби и загуби от операции които се отчетат нетно

<i>хил. лв.</i>		
Вид разход/приход	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Балансова стойност на продадени ДМА	-	(11)
Приходи от продажба на дълготрайни активи	7	52
ОБЩО	7	41

1.2.9. Разходи за данъци

<i>хил. лв.</i>		
Вид разход	2022 г.	2021 г.
Текущ разход за данък	(1 096)	(899)
Други компоненти на текущ данъчен разход в т. ч.	23	47
<i>Разход/приход по отсрочени данъци, отнасяща се до възникването и обратното проявление на временни разлики</i>	23	47
ОБЩО	(1 073)	(852)

1.2.10. Печалба/Загуба от инвестиции в капиталови инструменти

<i>хил. лв.</i>		
Вид разход/приход	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Преоценка на инвестиции в други предприятия	1497	1208
Отсрочен данъчен пасив	(150)	(121)
ОБЩО	1 347	1 087

1.2.11. Доход на акция

Период	Емитирани акции	Изкупени собст. акц	Акции в обръщ.	Брой дни в обръщ	Ср. прет. бр./дни	Ср. прет. бр. акции/дни	Печалба /лева/	Доход на акция
Към 31.12.2021	18 193 753	-	18 193 753	365	1	18 193 753	7 649 605	0.42
Към 31.12.2022	18 193 753	-	18 193 753	365	1	18 193 753	9 588 945	0.53

2. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

АКТИВ

2.1. Имоти, съоръжения, машини и оборудване

Имоти, съоръжения, машини и оборудване са представени в баланса по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с натрупаните амортизации и признатата обезценка. Стойностният праг за определяне на даден актив като нетекущ е 700,00 лева.

хил. лв.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

Имоти, машини, съоръжения и оборудване	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Моторни Превозни средства	Обзавеждане и вътрешни инсталации	В процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност								
Салдо към 31.12.2020	1 071	6 958	31 940	2 778	936	1 300	5 024	50 007
Постъпили	7	0	4 717	1 336	242	68	4 747	11 117
Излезли от употреба	(7)	-	(586)	-	(154)	(57)	(6 645)	(7 449)
Общо увеличения (намаления)	0	-	4 131	1 336	88	11	(1 898)	3 668
Салдо към 31.12.2021	1 071	6 958	36 071	4 114	1 024	1 311	3 126	53 675
Постъпили	0	266	7 151	22	0	6	6 835	14 280
Излезли от употреба	-	-	(3 487)	-	-	-	(7 548)	(11 035)
Общо увеличения (намаления)	0	266	3 664	22	-	6	(713)	3 245
Салдо към 31.12.2022	1 071	7 224	39 735	4 136	1 024	1 317	2 413	56 920
Амортизация и обезценка								
Салдо към 31.12.2020	0	(3 091)	(26 812)	(1 321)	(793)	(1 000)	-	(33 017)
Амортизация за годината	0	(279)	(2 460)	(115)	(62)	(117)	0	(3 033)
Амортизация на излезли от употреба	0	0	580	0	150	57	0	787
Общо увеличения (намаления)	0	279	(1 880)	(115)	88	(60)	-	(2 246)
Салдо към 31.12.2021	0	(3 370)	(28 692)	(1 436)	(705)	(1 060)	-	(35 263)
Амортизация за годината	0	(280)	(2 841)	(149)	(67)	(111)	0	(3 448)
Амортизация на излезли от употреба	0	0	869	0	0	0	0	869
Общо увеличения (намаления)	0	(280)	(1 972)	(149)	(67)	(111)	-	(2 579)
Салдо към 31.12.2022	0	(3 650)	(30 664)	(1 585)	(772)	(1 171)	0	(37 842)
Балансова стойност								
Балансова стойност към 31.12.2021	1 071	3 588	7 379	2 678	319	251	3 126	18 412
Балансова стойност към 31.12.2022	1 071	3 574	9 071	2 551	252	146	2 413	19 078

Към 31 декември 2022 г. в ХЕС АД нетекущите активи в процес на изграждане са в размер на 2 413 хил. лв. Поетапно се въвеждат в експлоатация завършените активи съгласно приетата Инвестиционна програма за 2022 г.

Към 31.12.2022 година ръководството на дружеството е извършило преглед за обезценка на имоти, съоръжения, машини и оборудване. В резултат на прегледа не са установени активи, за които балансовата стойност да е по – ниска от възстановимата им стойност.

2.2. Нематериалните активи

Към 31 декември 2022 г. дружеството притежава нематериални дълготрайни активи с балансова стойност в размер на 176 хил. лв., в т.ч. Софтуер за инженерно проектиране и чертане Top Solid - 67 хил. лв., Kompas 3D – 6 хил.лв; Софтуер на стенд за изпитания – 1 хил. лв.; Софтуер за планиране на производството – 13 хил. лв.; Софтуер за макро анализи и микроскопски изследвания – 16 хил. лв.; Софтуер за монтаж-изпитващи линни – 73 хил. лв

Към 31.12.2021 година ръководството на дружеството е извършило преглед за обезценка на нематериални активи. В резултат на прегледа не са установени активи, за които балансовата стойност да е по – ниска от възстановимата им стойност.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

2.3. Активи с право на ползване

<i>хил. лв.</i>	
Активи с право на ползване	Автомобил
<i>Отчетна стойност</i>	
Салдо към 31.12.2020	101
Салдо към 31.12.2021	101
Салдо към 31.12.2022	101
<i>Амортизация и обезценка</i>	
Салдо към 31.12.2020	(38)
Амортизация за годината	(21)
Общо увеличения (намаления)	(21)
Салдо към 31.12.2021	(59)
Амортизация за годината	(21)
Общо увеличения (намаления)	(21)
Салдо към 31.12.2022	(80)
<i>Балансова стойност</i>	
Балансова стойност към 31.12.2021	42
Балансова стойност към 31.12.2022	21

2.4. Нетекущи финансови активи

ХЕС“ АД притежава дългосрочни финансови активи на обща стойност 13 648 хил. лв. в т.ч. инвестиции в асоциирани предприятия оценени по справедлива стойност в размер на 13 039 хил. лв. и финансов актив оценен по амортизируема стойност, представляващ допълнителна парична вноска за фонд резервен на ЗАД „Асет Иншурънс“ АД в размер на 609 хил. лв.. Инвестициите са разпределени в следните дружества:

1. ЗАД „Асет Иншурънс“ АД, град София, бул. „Т. Александров“ № 81-83. ЕИК 203066057. Общо застраховане. Размер на капитала – 10 500 000 лева, разпределен в 105 000 броя акции с номинал 100 лева. ХЕС АД притежава 21 000 броя акции. Дял от гласовете в общото събрание – 20,00%. Към 31 декември 2022 г. общият размер на инвестицията в ЗАД „Асет Иншурънс“ АД е 4 268 хил. лв.

2. „Интернешънъл Асет банк“ АД, град София, бул. „Т. Александров“ № 81-83. ЕИК 000694329. Лицензирана търговска банка. Размер на капитала – 30 306 444 лева, разпределен в 30 306 444 броя акции с номинал 1 лев. ХЕС АД притежава 1 979 788 броя акции. Дял от гласовете в общото събрание – 6,53%. Размера на инвестицията към 31 декември 2022 г. е 8 770 хил. лв.

3. „СПХ Транс“ ООД, град София, ул. „Фр. Ж. Кюри“ № 20. ЕИК 130981001. Дейности, свързани с транспортни услуги. Размер на капитала – 10 000 лева, разпределени в 100 броя дялове с номинал 100 лева. ХЕС АД притежава 5 броя дялове. Дял от гласовете в общото събрание – 5.00 %. Към 31 декември 2021 г. общият размер на инвестицията е 500 лева.

Нетекущите финансови активи са представени във финансовия отчет на Дружеството като е използван модела на справедливата стойност. Във връзка с изготвянето на настоящия отчет, Дружеството е възложило на Съвета на директорите извършването на оценка на притежаваните нетекущите финансови активи в края на финансовата 2022 г.

При оценката на активите по справедлива стойност са използвани данни произтичащи от активни пазари, които са преценени като входящи данни от йерархично ниво 3 – ненаблюдавани входящи данни.

За оценката се използва приходен подход чрез метод на чистатата стойност на активите към стойността на оценявания обект и корекция за липса на контрол .

2.5. Текущи материални запаси

Материалите са отчетени по цена на придобиване, формирана от покупната цена плюс всички преки разходи за доставката им в предприятието, които са ги довели в състояние за употреба. През отчетния период за материалните запаси при тяхното отписване е прилаган препоръчителният метод – средно притеглена цена. В края на отчетния период не е извършена обезценка на материалните запаси, поради това, че отчетната им стойност не е по висока от нетната им реализуема стойност.

Продукцията е отчетена по фактическа себестойност, която включва всички преки и косвени разходи, без разходите за управление и продажби, финансовите и извънредните разходи.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

Незавършеното производство е оценено по стойността на основните производствени разходи, до степента на своята завършеност.

<i>хил. лв.</i>		
Текущи материални запаси	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Основни материали	10 832	7 297
Резервни части	7	7
Горива и смазочни материали	1	1
Спомагателни материали	2 013	1 713
Продукция	2 548	717
Незавършено производство	735	372
ОБЩО	16 136	10 107

2.6. Текущи търговски и други вземания.

Вземанията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а деноминирани в чуждестранна валута са преоценени по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2022 г. и разликите от преоценката са отчетени като текущ приход или разход в Отчета за всеобхватния доход. Обезценка е извършена съгласно изискванията на приложимия стандарт.

<i>хил. лв.</i>		
Текущи търговски и други вземания	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Вземания по продажби по договори с клиенти в страната	833	652
Вземания по продажби по договори с клиенти в чужбина	11 914	13 146
Вземания по предоставени аванси	552	264
Предплатени разходи	65	65
Ваучери за храна	15	47
ОБЩО	13 379	14 174

2.7. Текущи данъчни активи

Към 31.12.2022г. е наличен данък за възстановяване по Закона за данъка върху добавената стойност.

<i>хил. лв.</i>		
Текущи данъчни активи	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Данъчен кредит по ЗДДС	586	792

2.8. Парични средства

Паричните средства в лева са оценени по номинална стойност, а паричните средства деноминирани в чуждестранна валута са оценени по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2022 г. и разликите от преоценката са отчетени като текущ финансов приход или разход в Отчета за всеобхватния доход.

<i>хил. лв.</i>		
Парични средства	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Парични средства в брой в лева	8	6
Парични средства банки, в т.ч.:	1 475	1 636
В лева	338	46
В евро	1 012	1 225
В щатски долари	125	365
ОБЩО	1 483	1 642

СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ

2.9.1. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Към 31 декември 2022 г. внесеният напълно основен капитал е в размер 18 193 хил. лв. Капиталът е разпределен в 18 193 752 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас, всяка с номинал по 1.00 лв. Мажоритерен акционер в дружеството е „Стара планина холд“ АД с участие 64.53 %.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 година

2.9.2. Резерви.

В отчета на дружеството е представен резултатът от извършените през предходни години преоценки: през 2006 г. е извършена оценка на съоръженията и на недвижимите имоти – земя и сгради. Формиран е преоценъчен резерв за дълготрайни материални активи, който към 31.12.2022 г. е в размер на 4 541 хил. лв.

В следствие на прилагането на МСФО 9 „Финансови инструменти“, към 31.12.2022 г. е формиран преоценъчен резерв на финансови инструменти, който е в размер на 8 063 хил. лв., в т.ч. от на преоценка на инвестиции в Интернешънъл Асет банк” АД и ЗАД „Асет Иншурънс” АД и отписване на дълготрайни активи.

<i>хил. лв.</i>		
Резерви	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Резерв от последваща оценка на активи	4 541	4 541
Общи резерви	1 819	1 819
Резерв от промяна в справедливата стойност на финансов пасив	8 063	6 716
Други резерви	2 876	2 876
ОБЩО	17 299	15 952

2.9.3. Финансов резултат

През 2022 г. продължава действието на програмата за компенсация за преодоляване на последиците от продължаващия висок ръст на цените на електрическата енергия на свободния пазар. Във финансовият резултат на дружеството за 2022 г. са отчетени и приходи от компенсация за 2022 г. Приходите се признават в периода за който се отнасят и свързаните с тях разходи

<i>хил. лв.</i>		
Финансов резултат	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Неразпределена печалба	4 310	2 874
Текуща печалба	9 589	7 650
ОБЩО	13 899	10 524

НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ

2.10.1. Пасиви по отсрочени данъци

хил. лв.

Временна разлика, неизползвани данъчни загуби, неизползвани данъчни кредити	Към 31.12.2021		Движение на отсрочените данъци за 2022				Към 31.12.2022	
			увеличение		намаление			
	Данъчна временн а разлика	Отсрочен данък	Данъчна временн а разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък
Активи по отсрочени данъци								
Амортизации	2 115	212	6 288	629	(6 157)	(616)	2 246	225
Компенсирани отпуски	872	87	991	99	(871)	(87)	992	99
Доходи на ФЛ	135	13	120	12	(135)	(14)	120	12
Общо активи по отсрочени данъци:	3 122	312	7 399	740	(7 163)	(716)	3 358	336
Пасиви по отсрочени данъци								
Преоценъчен резерв	5 045	505	0	0	0	0	5 045	505
Преоценка на некотиран капиталови инвестиции	7 462	746	1 496	150	0	0	8 958	896
Общо пасиви по отсрочени данъци:	12 507	1 251	1 496	150	0	0	14 003	1 401
Отсрочени данъци (нето)	(9 385)	(939)	5 903	590	(7 163)	(716)	(10 645)	(1 065)

2.10.2.. Други нетекущи финансови пасиви

Към 31.12.2022 г. дружеството има сключен един договор за лизинг. Нетекущо задължение няма.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА **31 ДЕКЕМВРИ 2022** година

2.10.3. Правителствени дарения, нетекуща част

<i>хил. лв.</i>		
Правителствени дарения	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Субсидии за покупка на ДМА -общо	54	343
В т.ч. текуща част - приходи	(54)	(289)
Правителствени дарения - нетекуща част	0	54

ТЕКУЩИ ПАСИВИ

2.11.1. Текущи търговски и други задължения

<i>хил. лв.</i>		
Текущи търговски и други задължения	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Задължения към доставчици в лева	4 951	5 059
Задължения към доставчици в евро	725	1 128
Клиенти по аванси	608	994
Задължение за изплащане на дивиденди	1 387	1 343
Предплатени приходи	-	15
Други текущи задължения	123	209
ОБЩО	7 794	8 748

2.11.2. Текущи задължения към персонала

<i>хил. лв.</i>		
Текущи задължения към персонала	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Задължения за възнаграждения	2394	2109
в т.ч. Задължения по неизползвани отпуски	830	730
Задължения към осигурителни фондове	556	502
в т.ч. Задължения по неизползвани отпуски	161	14
ОБЩО	2 950	2 611

2.11.3. Текуща част на текущи данъчни задължения

<i>хил. лв.</i>		
Текущи данъчни задължения	Към 31.12.2022	Към 31.12.2021
Задължения за ДДФЛ	121	136
Задължения за корпоративен данък	107	104
Други данъци по ЗКПО	17	20
ОБЩО	245	260

2.11.4. Други текущи финансови пасиви

Финансови пасиви отчитани по амортизируема стойност на обща стойност 3 007 хил. лв., в т.ч. текущо задължение по лизингови договори в размер на 2 хил. лв. и текущо задължение по заем в размер на 3 005 лв..

2.11.5. Правителствени дарения, текуща част

Текущата част на субсидията за дълготрайни активи е в размер на 54 хил. лв.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружеството има отношение на свързано лице със следните предприятия:

„СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД“ АД

„М+С ХИДРАВЛИК“ АД

През периода 01.01.2022 - 31.12.2022 г. не са осъществени сделки със „СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД“ АД.

За отчетната 2022 г. ХЕС АД има търговски взаимоотношения с „М+С ХИДРАВЛИК“ АД, Казанлък, ЕИК 123028180 и като доставчик и като клиент. Доставките за периода 01.01.2022 - 31.12.2022 г. са на стойност 202 хил. лв. Задължението е уредено. Продажбите за периода 01.01.2022 - 31.12.2022 г. са на стойност 2 459 хил. лв. Към 31.12.2022 г. вземанията са в размер на 178 хил.лв.. Към датата на одобрение на отчета вземанията са уредени.

УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Към края на отчетния период дружеството няма заложен активи.

Между ХЕС АД и ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД е сключен договор за поемане на подчинено условно задължение. Съгласно този договор ХЕС АД се задължава да предостави на ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД при поискване и при настъпване на активиращо събитие сумата до 294 хил. лв. за което е издадена банкова гаранция със срок на валидност до 19.12.2023 г.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след отчетната дата до датата, на която финансовият отчет е одобрен за издаване, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Хидравлични елементи и системи АД за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ЗА ОДИТ

Съгласно чл.30 ал.1 от ЗС Дружеството оповестява, че възнаграждението за одит за 2022 г. е в размер на 12,5 хил. лева без ДДС.

Финансовият отчет на „Хидравлични елементи и системи“ АД, за годината завършваща на 31.12.2022 г. е заверен от регистриран одитор Деян Константинов, диплома № 652.

Директор „Финанси“: Радослава Дончева

Прокурист: инж. Венцислав Калудов

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА през 2022 година

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	2
I. Преглед на дейността	3
1. Основна дейност	3
2. Резултати от дейността	6
3. Рискови фактори за дейността	10
4. Очаквани рискове и несигурности през 2023 година	14
Изявление относно влиянието на Ковид-19	14
II. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели	15
1. Финансови показатели	15
2. Нефинансова декларация	17
3. Информация по въпроси, свързани с екологията и служителите	17
4. Корпоративна социална отговорност	18
III. Важни събития, настъпили от началото на годината	19
IV. Предвиждано развитие на дружеството и планирана стопанска политика	19
1. Тенденции	20
2. Инвестиции	21
V. Научно-изследователска и развойна дейност	22
VI. Акции на дружеството	22
1. Собствени акции	22
2. Промени в цената на акциите на дружеството	22
3. Изплащане на дивиденди и лихви	23
VII. Клонове	23
VIII. Финансови инструменти, използвани от предприятието	23
1. Счетоводна политика	23
2. Финансови инструменти	24
3. Ликвидност	24
4. Експозиция на предприятието по отношение на риска	24
IX. Декларация за корпоративно управление	25
1. Кодекс за корпоративно управление	25
2. Приложение на кодекса	25
3. Оценка на прилагането на кодекса	30
4. Система на вътрешен контрол и управление на риска	30
5. Информация по чл. 10 от Директива 2004/25/ЕО	31
6. Информация за членовете на Съвета на директорите	31
7. Политика на многообразие	32
X. Допълнителна информация по приложение 2 на Наредба № 2 на КФН	32
XI. Информация по приложение 3 на Наредба № 2 на КФН	37
Друга информация по преценка на дружеството	38

Въведение

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД (ХЕС АД), град Ямбол, е публично акционерно дружество по смисъла на чл. 110 от ЗППЦК.

Годишният доклад за дейността представя коментар и анализ на финансовия отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Той съдържа информацията съгласно чл. 39 от Закона за счетоводството, чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), както чл. 10 от Наредба № 2 на Комисията за финансов надзор.

Вътрешната информация за ХЕС АД по чл. 7 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ, L 173/1 от 12 юни 2014 г.) (Регламент (ЕС) № 596/2014) относно обстоятелствата, настъпили през 2021 година е публикувана на електронната страница на дружеството в раздел За инвеститори - <https://www.hes.bg/za-investitori-2>, както и в медията **X3News**, чрез която дружеството оповестява публично вътрешната информация http://www.x3news.com/?page=Company&target=InsiderInformation&BULSTAT=838168266&MESSAGE_TYPE=2.

ХЕС АД е основано през 1968 година с основна дейност производство на хидравлични изделия. На 23.10.1991 г. ХЕС АД е преобразувано в акционерно дружество за неопределен срок, с предмет на дейност: маркетингова, изследователска, развойна, производствена, инженерингова, пласментна и вътрешно- и външнотърговска дейност в областта на хидравличните изделия и системи, общо машиностроене, стоки и услуги за населението.

На основание МСС 27 ХЕС АД е дъщерно предприятие и е част от икономическа група. Мажоритарен акционер на емитента е СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД АД, който притежава 64,53 % от капитала на ХЕС АД към 31.12.2022 г. Стара планина холд АД, ЕИК 121227995, е холдингова компания със седалище и адрес на управление в град София, ул. „Фредерик Жолио Кюри” 20, с предмет на дейност: Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване управление и продажба на облигации, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото акционерно дружество участва; финансираня на дружества, в които участва холдинговото дружество; други търговски сделки, които не са забранени със закон. Холдингът притежава акции от промишлени предприятия в различни области на производството на продукти.

Акционерна структура към 31.12.2022 г.

I. Преглед на дейността

1. Основна дейност

Предметът на дейност на ХЕС АД е маркетингова, изследователска, развойна, производствена, инженерингова, пласментна и външно-търговска дейност в областта на хидравличните изделия и системи, общо машиностроене, стоки и услуги за населението.

Дружеството произвежда широка гама от висококачествени продукти за високо-силови машини и съоръжения като основните сфери на дейност са производство и маркетинг на хидравлични цилиндри и на аксиално-бутални изделия (АБХИЗ).

ХИДРАВЛИЧНИ ЦИЛИНДРИ

ПЛУНЖЕРНИ ХИДРАВЛИЧНИ ЦИЛИНДРИ – с диаметър на плунжера от 20 мм до 200 мм и максимална дължина на хода до 3000 мм.

Тези еднодействащи хидравлични цилиндри са подложени на налягане само в една посока – на бутане. Съществуват варианти с или без механичен упор в края на избутващия ход, както и с демпфериране в обратната посока.

Приложение: преси, мото и електрокари, повдигащи платформи.

БУТАЛНИ ХИДРАВЛИЧНИ ЦИЛИНДРИ – еднодействащи и двойнодействащи с диаметър на буталото от 30 мм до 250 мм.

- **бутални еднодействащи цилиндри** - в зависимост от коя страна на буталото се подава хидравличното налягане, тези цилиндри могат да упражняват бутаща или дърпаща сила. Камерата без хидравлично налягане обикновено е свързана с атмосферата, но е предпазена от попадане на замърсяване чрез въздушен филтър. Възможно е в тази камера да се постави и прецизно изчислена пружина за връщане на буталото в изходно положение.

Приложение: селско-стопански машини, преси, конвейери и др.

- **бутални двойнодействащи цилиндри** - Това са най-често използваните хидравлични цилиндри. Те се произвеждат също и с демпфериране в единия или двата края на хода. При тези цилиндри и двете камери пред и зад буталото са херметизирани и съответно се предава сила и в двете посоки.

- **бутални цилиндри с демпфериране в края на хода** - Това са обичайни бутални еднодействащи или двойнодействащи хидравлични цилиндри, които имат вграден в конструкцията си намалител на скоростта в края на хода. Намаляването на скоростта на буталото при достигане на някоя от крайните си точки намалява напреженията върху компонентите на цилиндрите и намалява вибрациите, предавани на структурата на машината от която те са част.

- **двойнодействащ бутален цилиндър с двустранно изнасяне**

Тези цилиндри работят с едно бутало и два противоположно разположени бутални пръта. Докато единият бутален прът излиза навън, другият се прибира навътре. В резултат на това двата края могат да вършат реципрочна работа за позициониране или придвижване с еднаква сила, еднакъв ход и еднаква скорост. Намират широко приложение, там където се изисква бутаща или дърпаща сила и в двата края на цилиндъра.

ТЕЛЕСКОПИЧНИ ЦИЛИНДРИ – еднодействащи и двойнодействащи

Телескопичните цилиндри са пригодни в случаите на ограничени възможности за инсталиране, и в същото време изпълняват изискванията за възможно най-дълъг ход. Всички степени на цилиндрите са под налягане от едната страна, като мощта на цилиндрите намалява по време на тяхното разпъване. Движението в посока прибиране се осъществява благодарение на собственото тегло, както и на теглото на повдиганото съоръжение.

- **еднодействащи телескопични цилиндри**

Приложение: саморазтоварни ремаркета или самосвали, мото и електрокари, повдигащи платформи;

- **двойнодействащи телескопични цилиндри**

Тези телескопични цилиндри не се прибират под действие на собствената си тежест и това е валидно за всяка една от степените им. Поради това двойнодействащите цилиндри са много по-сложни като конструкция в сравнение с еднодействащите.

Приложение: сметосъбиращи камиони, прикачни ремаркета, камиони за транспорт на контейнери.

РЕЙКОВИ ЦИЛИНДРИ

Рейковите цилиндри са тип линейни активатори, които конвертират линейното движение на рейката във въртеливо движение на зъбното колело. Линейното движение породено от хидравличното налягане върху буталото на рейката предизвиква съответно завъртане на зацепеното към нея зъбно колело, превръщайки по този начин линейното движение в ротационно.

АКСИАЛНО-БУТАЛНИ ИЗДЕЛИЯ (АБХИЗ)

От 2013 г. в партньорство с М+С Хидравлик АД, на територията на ХЕС АД започна производство на нов тип продукти – аксиално-бутални хидравлични изделия. Гамата включва различни константни и регулируеми аксиално-бутални хидравлични помпи и мотори с наклонен диск разпределени в няколко серии:

АКСИАЛНО-БУТАЛНИ МОТОРИ

Константните мотори от серия MAP са предназначени за работа с високи налягания и натоварвания с геометричен обем от 22 до 100 cm³, като предлагат високи стартови моменти, висока мощност, обороти и ефективност, както и дълъг експлоатационен живот.

MA2V - Регулируеми двускоростни мотори от серия MA2V са предназначени за работа със средни налягания и натоварвания с максимален геометричен обем 50 cm³ и минимален до 2 cm³. Предлага се с колесен корпус тип кертридж за вграждане. Моторите от тази серия предлагат плавна работа, високи обороти и компактни размери.

MAM - Константните мотори от серия MAM са предназначени за работа със средни налягания и натоварване с геометричен обем от 20 до 50 cm³. Тази серия предлага компактни размери, високи обороти и плавна работа.

АКСИАЛНО-БУТАЛНИ ПОМПИ

PAP - Константните помпи от серия PAP са предназначени за работа с високи налягания и са с геометричен обем от 35 до 62 cm³. Помпите от тази серия предлагат изключително ниски нива на шума и пулсациите, висока ефективност и мощност, дълъг експлоатационен живот.

Основната дейност на ХЕС АД е разгърната на две площадки в град Ямбол: Базов завод и ЗТО (Цех 440). Предприятието работи със собствени машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване. Разполага с инсталации за галванични и лакобояджийски покрития.

Управлението на качеството в ХЕС АД е определено като съответстващо на международния стандарт за качество ISO 9001:2015, съгласно сертификат, получени от TÜV Rheinland.

Произвежданите изделия се подлагат на 100 % изпитание и се придружават с необходимите сертификати за качество. Гаранцията, която компанията предоставя на своите клиенти е 18 месеца.

Компанията разполага с високо квалифициран екип от машинни инженери, който обезпечава всички стадии от процеса на създаване на изделията: от проектирането до пълната техническа подготовка за серийно производство. Отличните технически познания на инженерите-проектанти и богатият им опит със специализиран софтуер за конструктивен анализ и графично изобразяване позволяват бързо и ефективно създаване на 2D и 3D-чертежи във

формати, съвместими както с вътрешната система за управление на бизнес активите, така и с повечето CAD системи, използвани от партньорите на компанията.

Преоборудването на предприятието с нови, съвременни CNC-машини доведе до формирането на специализиран екип от САМ-инженери, които познават и прилагат най-новите технически решения в областта на машинната обработка. Ведно с инженерите, насочени към специалните процеси в производството, те обезпечават стабилна основа за бързо и ефективно усвояване на нови модели хидравлични цилиндри.

За поддържане на високите нива на качество е обособена и оборудвана с модерна техника лаборатория за технически контрол. Там специално подготвени инженери гарантират високото качество на продуктите, използвайки измервателно оборудване от висок клас. Лабораторията разполага с 3D измервателна машина, специфични машини за измерване нивата на твърдост и грапавост на детайлите, за безразрушителен анализ на металите, за анализ и определяне на техническата чистота на материалите, както и за металографски анализ.

Търговската ориентация на ХЕС АД е преобладаващо експортна. През 2022 година износът има дял от 94.33 %, а вътрешният пазар около 5.67 %. Продукцията се изнася за Германия, Австрия, Италия, Франция, САЩ, Холандия, Словения и др. страни. Износът за страни от Европейския съюз през 2022 година е 84.83 % от произведената продукция спрямо 78.1 % през 2021 година.

Конкурентни на ХЕС АД на вътрешния пазар са:

- Кяшиф ЕООД – Джебел
- Кирково ООД – Кирково
- Крес-Д – Казанлък
- Пневматика-Серта АД – Кърджали
- Викис хидравликс ООД – Троян
- Монтана хидрауликс ООД – Монтана
- Копа хидросистем ООД - Троян

Някои от конкурентите на ХЕС АД на външните пазари са:

- Chapel Group - Франция
- Tecnocilindri – Италия
- Hidraulica U.M. Plopeni S.A. – Румъния
- Contarini Leopoldo S.r.l. – Италия
- Glual Hidraulica S.A. – Испания
- Bucher Hydraulics GmbH – Германия
- Euromat Henrion Hydraulique S.A. – Франция

Hydropa GmbH & Cie.KG – Германия

Hytos A.S. – Чехия

Weber Hydraulik GmbH – Германия

Дружеството има установени трайни взаимоотношения с реномирани български и европейски доставчици на суровини и материали.

2. Резултати от дейността

Представените по-долу финансови данни дават информация за развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние.

Показател (хил. лв.)	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Приходи от дейността	54 015	73 008	97 867
Разходи за дейността	47 729	64 506	87 205
Печалба от дейността	6 286	8 502	10 662
Нетна печалба от дейността	5 656	7 650	9 589
Сума на активите, в т.ч.:	49 050	57 595	63 008
- нетекущи	28 190	30 880	32 924
- текущи	20 860	26 715	31 583
Акционерен капитал	18 194	18 194	18 194
Брой акции	18 193 752	18 193 752	18 193 752
Брутен дивидент	4 730	5 640	
Дивидент на една акция (в лева)	0.26	0.31	

През 2006 г. капиталът на дружеството е увеличен със собствени средства 10 пъти. През 2014 г. капиталът на дружеството отново е увеличен със собствени средства и броят на акциите се увеличи още 6 пъти.

По решение на Съвета на директорите на ХЕС АД през 2007 г. бе осъществено успешно увеличение на капитала чрез публично предлагане на нова емисия акции.

ПРИХОДИ

През 2022 г. са реализирани нетни приходи от продажби в размер на 95 305 хил. лв., което представлява ръст от 34.58 % в сравнение с 2021 година и увеличение от 87.09 % спрямо 2020 година.

Както е известно, бизнесът на ХЕС АД е цикличен. През първото полугодие на 2022 година отчетохме ръст от 45.20 % в сравнение с първото полугодие на 2021 година. Продажбите през второто полугодие на 2022 г. достигнаха 46 478 хил. лева и отчитат 24.98 % ръст спрямо продажбите през второто полугодие на 2021 година и увеличение от 96.68 % спрямо второто полугодие на 2020 година.

Стойностният обем на продажбите за Палфингер Груп през 2022 г. отбеляза сериозен ръст от 32,96 % спрямо нивото от 2021 г. като достигна 61,66 млн. лева при отчетени 46,37 млн. лв. за 2021 г.

Палфингер Груп продължава да заема най-значимото място сред партньорите на ХЕС АД. Делът на продажбите за групата на Палфингер към 31.12.2022 г. е 67.01 % от общия обем продажби спрямо дял от 67.37 % за 2021 година, което е най-ниското ниво за последните 20 години. Намалението от общия обем продажби за Палфингер Груп се дължи на загубата на пазара в Русия. На този фон и независимо от влиянието на геополитическите и финансово-икономическите фактори, доминиращи тенденциите за развитие на европейската и световната икономика през 2022 година, прогнозата, получена от дружествата от групата на Палфингер за 2023 г. е позитивна особено за второто полугодие.

Продажбите за другите клиенти на ХЕС АД също отчетоха възходяща тенденция през 2022 година, макар и в различни граници. Повишение отбелязаха и продажбите на вътрешния пазар

като обемът през 2022 година нарасна с 28 % спрямо предходната и в този сегмент също отбелязваме повишение на произведените количества.

За вътрешния пазар е характерно ниско потребление, малка или по-често липса на серийност и повторяемост, кратки срокове за изпълнение. Високи са изискванията за качество и средни цени.

За външния пазар е характерна ниска и средна серийност и повторяемост, планирани срокове за изпълнение с тенденция за свиване на хоризонта. Много високи изисквания за качество и ниски цени.

Реализация по години на основни видове изделия

Реализирани цилиндри	2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	брой	стойност (хил. лв.)	брой	стойност (хил. лв.)	брой	стойност (хил. лв.)
Бутални	124 898	43 950	149 371	62 548	139 632	83 056
Плунжерни	11 714	1 830	11 077	1 865	8 415	1 583
Телескопични	985	1 482	797	1 091	884	2 010
Общо:	137 597	47 262	161 245	65 504	148 931	86 649

Реализация по години по видове дейност

Показател (хил. лв.)	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Приходи от основна дейност, в т. ч.	50 940	70 815	95 305
Продукция	49 656	68 834	92 023
Услуги	274	390	479
Други	1010	1591	2803

В смисъла на горепосочените характеристики на пазарите и съобразно целите, поставени пред дружеството, може да се твърди, че нивото на конкурентоспособност на ХЕС е добро, както на външния, така и по отношение на вътрешния пазар. В подкрепа на тези твърдения може да се посочи следното:

Основно предимство на ХЕС е действащата *Система за йерархично организиране на познанията „за” и „от” управление на процесите*, базирана на компютърен софтуер, притежаващ функциите: ERP (Планиране на ресурсите), PDM (Управление на документооборота), CRM (Управление на взаимоотношенията с клиенти), PLM (Управление на жизнения цикъл на продукта), CAD-CAM, DNC и други. Системата интегрира всички основни процеси и създава възможност за управление движението на голямо множество от различни по своя характер продукти, в различни по размер партии, в различни интервали от време. Повишава се значително гъвкавостта на ХЕС АД като доставчик по отношение на цялата гама изделия, независимо от големината на серията.

ХЕС АД притежава опит в бързо и ефективно въвеждане на ключови технологични процеси. Това дава възможност за предоставяне на пазара на изделия с високи качествени показатели, в широка гама, с дребна серийност, превъзхождащи предлаганите условия от конкуренцията, при едновременно поддържане на конкурентни цени.

Поради безспорни ценови предимства спрямо конкурентите от Северна Европа, за нас са от значение конкурентите от бързо развиващите се икономики от азиатския регион. В този аспект, географското разположение на ХЕС АД в близост до европейските клиенти се явява осезаемо предимство, което едновременно води до съкращаване на сроковете за доставка и намалява относителния дял на транспортните разходи в себестойността на крайното изделие.

С доказани възможности за обслужване в широка продуктова гама със значително намалена серийност, ХЕС АД утвърждава наложена практика за поддържане на дългосрочни договори за комплексно обслужване с хидравлични елементи на компании – производители на OEM.

Информация за продажбите на ХЕС АД по основни пазари

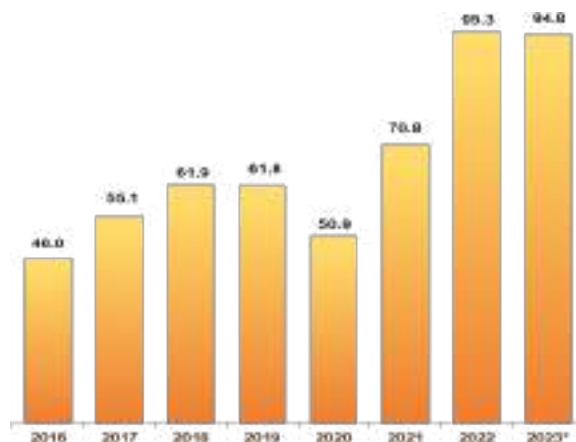
(в хил. лева и процент от общите продажби)

Пазари	2020 г.	%	2021 г.	%	2022 г.	%
Австрия	15 877	31.97	20 425	29.67	28 799	31.30
Франция	8 193	16.50	13 035	18.94	16 633	18.07
Русия	5 603	11.28	6 122	8.89	2 483	2.70
САЩ	5 744	11.57	5 420	7.87	6 254	6.80
Словения	4 527	9.12	8 606	12.50	12 323	13.39
България	2 611	5.26	3 523	5.12	5 221	5.67
Холандия	2 585	5.21	5 243	7.62	9 444	10.26
Германия	1 339	2.70	1 570	2.28	2 787	3.03
Финландия	1 215	2.45	3 873	5.63	6 457	7.02
Ирландия	1 275	2.57	14	0.02		
Швеция			13	0.02		
Естония			58	0.08	279	0.30
Италия	415	0.84	535	0.78	820	0.89
Чехия	269	0.54	395	0.57	512	0.56
Други	3	0.01	2	0.00	11	0.01
Общо	49 656	100.00	68 834	100.00	92 023	100.00

Прогнозите на нашите партньори от Европа и света остават силно разнопосочни и доста предпазливи поне за първото полугодие на 2023 година. Макроикономическите показатели като инфлация, нестабилност на финансовите пазари и понижаването в ръста на икономиката, както и енергийната криза, в резултат на световните икономически и политически последици от Ковид-19 и военния конфликт в Украйна продължават да оказват съществено влияние върху бизнес процесите и перспективите за икономическо развитие в глобален аспект. Предприятието е силно обвързано с европейския пазар и всяка негова флукутация би се отразила както на българското машиностроене, така и в частност на ХЕС АД.

Брутната печалба за 2022 година е 10.66 млн. лв. и отчита ръст от 25.41 % спрямо брутната печалба в размер на 8.5 млн. лева за предходната финансова година и повишение спрямо 2020 г. от 70.10 %. Отчетеният финансов резултат е обусловен главно от използването на основни материали, закупени преди рязкото поскъпване на цените; повишаване на нивата на продажбите и на продажните цени.

Годишни продажби (млн. лева)

* прогноза

РАЗХОДИ

Общите разходи за дейността през 2022 г. са в размер на 87 205 хил. лева и отчитат повишение от над 35 % спрямо отчетените разходи в размер на 64 506 хил. лева за 2021 година.

Оперативните разходи – за материали, външни услуги, възнаграждения и амортизации имат най-голям дял в размера на разходите.

Разпределение на съществените разходи по икономически елементи

Разходи	2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	хил. лева	отн. дял	хил. лева	отн. дял	хил. лева	отн. дял
1. Разходи за материали	26 460	55.44	37354	57.91	53 320	61.14
2. Разходи за външни услуги	6 095	12.77	7 196	11.16	9 300	10.66
3. Разходи за амортизации	3 116	6.53	3 254	5.04	3 669	4.21
4. Разходи за възнаграждения	9 007	18.87	12 722	19.72	15 218	17.45
5. Разходи за осигуровки	1 721	3.61	2 393	3.71	2 843	3.26
6. Други разходи	1100	2.30	1488	2.31	2538	2.91
Оперативни разходи	47 499	99.52	64 407	99.85	86 888	99.64
7. Финансови разходи	230	0.48	99	0.15	317	0.36
Общо разходи за дейността	47 729	100.00	64 506	100.00	87 205	100.00

От най-съществено значение за формиране разходите за материали са следните: стоманени тръби, кръгли стомани, чугуни, уплътнители, за които съществува достатъчно производство в международен план.

Металите са основен компонент и с най-голям дял – 62 % при формиране на структурата на разходите за влагане в основното производство, като през последната година този дял отчита ръст от 6,6% спрямо 2021 г.

През 2022 година доставките на метали бяха свързани с поредица от силни и резки промени, особено след началото на военния конфликт в Украйна. Хаосът с доставките на суровини ведно с енергийната криза тласаха цените на металите нагоре почти до средата на годината. Акумулираният към средата на годината ръст достигна 30÷50 %, а при някои тръби и до 60 % спрямо последното тримесечие на 2021 година. През третото тримесечие на 2022 година търсенето на стомани значително се охлади и сезонно коригираният индекс PMI_{тм} спадна от 51.5 през Февруари до 48.4 през Септември. Въпреки, че през октомври индексът PMI_{тм} се възстанови до 50 пункта, неизвестността пред сектора остава голяма. Натискът върху цените на стоманите вече е много по-осезаем, но все още не достатъчно голям, за да преодолее високите енергийни разходи, покачващи се разходи за труд и инфлационния процес като цяло.

Динамиката на промените в цените на материалите продължава. Намирането на съответствие между тренда на променливите материални разходи и този на продажбите е затруднено поради факта, че цените на нашите цилиндри не могат да следват плътно движението на цените на материалите. Очакванията ни са намаленията на цените да продължат най-много до средата на второто тримесечие, като техният размер ще варира в широки граници от 5 до 30 % в зависимост от въздействието на енергийните ресурси и разходите за труд върху производството на различните видове материали.

През 2022 година разходите за материали са с най-голям относителен дял в общите разходи на дружеството – 61,1 %, следвани от разходите за персонал – 17,5 % и разходите за външни услуги – 10,7 %. Ръстът в стойността разходите за 2022 г. се дължи на увеличението на разходите във всички направления, относими към дейността на компанията.

С оглед изразения цикличен бизнес и очакванията на основните ни клиенти в контекста на продължаващата война в Украйна и произтичащите от това кризи в национален, европейски и

световен план, предвиждаме през 2023 година предприятието да запази нивата на приходите от продажби от 2022 година на годишна база.

Към датата на изготвяне на доклада ХЕС АД има сключени договорености на годишна база за доставка на основни за производството на хидравлични цилиндри материали, както следва:

- На стоманени тръби: Макс Метал ЕООД, Ceruti S.p.A;
- На кръгли и листови стомани: Металтранс ООД - Перник, Макс Метал ЕООД, – Нимет - Румъния, Лавина ЕООД - Ямбол;
- На химикали и масла: Axalta Coating Systems-Austris GmbH, Финтех ООД – София, Марвин ООД – Стара Загора, Камида Ойл ЕООД – Ямбол, ДТЛ-Трейдинг ЕООД Варна;
- На уплътнители: Трелеборг Сийлинг Солюшънс България ЕООД, Freudenberg Simrit Germany GmbH, Hennlih & Zeibich - Австрия, Данко Индустри ООД-София.

Отношенията с горепосочените доставчици и потребители не са в резултат на зависимост, а на утвърдени търговски взаимоотношения и на взаимна финансова изгода.

3. Рискови фактори за дейността

Дейността на ХЕС АД е експортно ориентирана – основно към страните от Европейския съюз. Прогнозите на ръководството на дружеството по отношение на очакваните продажби са силно повлияни от очакванията за състоянието на икономиките на европейските държави и в частност на машиностроителния сектор.

Факторите от вътрешен характер, влияещи върху разходите на дружеството са следните:

- Затрудненото планиране на потребностите поради несигурността и неритмичността в плановете за доставки и разминаването с реалните поръчки от основни клиенти на дружеството, което не позволява оптимизиране на разходите по доставки на материали и води до блокиране на голям ресурс – материали на склад, производствен капацитет и човешки ресурс.
- Образователната система в региона, а и в страната като цяло, предоставя кадри с все по-ниско ниво на знания и умения. Поради това се налага по-дълъг и труден процес на вътрешно-фирмено обучение на всички новонаети работници.
- Настоящите, а и новите клиенти на дружеството прилагат все по-нови технологии в своите продукти, което изисква съответстващо ниво на качество, непрекъснато повишение на квалификацията на персонала, подобряване или подновяване на използваната технологична екипировка.
- Разширяване на развойната дейност за усъвършенстване на съществуващите или усвояване на нови технологични процеси.

Управлението на риска в рамките на ХЕС АД е реализирано системно чрез следните организационни механизми:

- управление на извънредните събития с оперативен характер, включващо стъпките по установяване, регистриране, овладяване на верижните поражения и предприемане на мерки по тяхното преодоляване;
- управление на организационното интегриране на средата чрез Специализиран съвет, създаден ведно с взаимодействащи структури, вкл. по управление на проекти и управление на човешките ресурси.

Систематичните рискове са резултативна величина от макроикономическите рискове и от пазарния риск. Те са свързани с макросредата, в която функционира предприятието, поради което същите не подлежат на управление от страна на неговия ръководен екип.

Общият макроикономически риск, обусловен от военният конфликт в Украйна и произтичащите от него негативни ефекти върху икономическата активност, търговските отношения, цената на основните суровини и материали, включително на енергоносителите и инфлацията, както и от последиците от световната вълна на зараза от Ковид-19 през 2020 г. и 2021 г. оказват влияние върху дейността на компанията.

По данни от икономическия бюлетин на ЕЦБ от декември 2022 година, перспективите пред световната икономика се влошиха в условията на повишена геополитическа несигурност, висока и нарастваща инфлация и затегнати условия за финансиране. Според прогнозите на експертите на ЕЦБ от декември 2022 г. растежът на реалния БВП в световен мащаб (без еврозоната) се очаква да се забави до 2.6 % през 2023 г. – под средния дългосрочен темп, след което да се възстановява постепенно до 3.1 % и 3.3 % през 2024 г. и 2025 г. съответно. Тази перспектива е по-слаба в сравнение с очертаната в прогнозата от септември 2022 г. Перспективите за световната търговия и външното търсене на стоки от еврозоната също се влошиха спрямо прогнозираните през септември 2022 г. Натискът върху цените в световен мащаб остава широкообхватен и повишен в условията на все още относително стабилно търсене, затегнати условия на пазара на труда и високи цени на храните, но се очаква той да намалее със стабилизирането на пазарите за суровини и отслабването на растежа. В среда на висока несигурност равновесието на рисковете за прогнозните показатели в основния сценарий клони надолу по отношение на световния растеж и нагоре по отношение на глобалния натиск върху цените.

На 26.11.2022 г. международната рейтингова агенция S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB/A-2'. Перспективата пред рейтинга остава стабилна. От рейтинговата агенция очакват, растежът на БВП на България да отслабне значително през следващите месеци. Като положително влияние се оценяват проектите, финансирани със средства от ЕС, които ще осигурят известна подкрепа за икономиката. От S&P Global Ratings прогнозираят реален растеж през 2023 г. от по-малко от 1 %, което е значително забавяне спрямо очакванията им от 3 % през 2022 година. Източник: www.minfin.bg

Същевременно, по данни на НСИ през декември 2022 г. съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ се покачва с 2.5 пункта в резултат на по-позитивните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Според тях през последния месец има известно увеличение на осигуреността на производството с поръчки, което обаче не е съпроводено с повишени очаквания за производствената активност през следващите три месеца. Най-сериозните затруднения за развитието на бизнеса продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила.

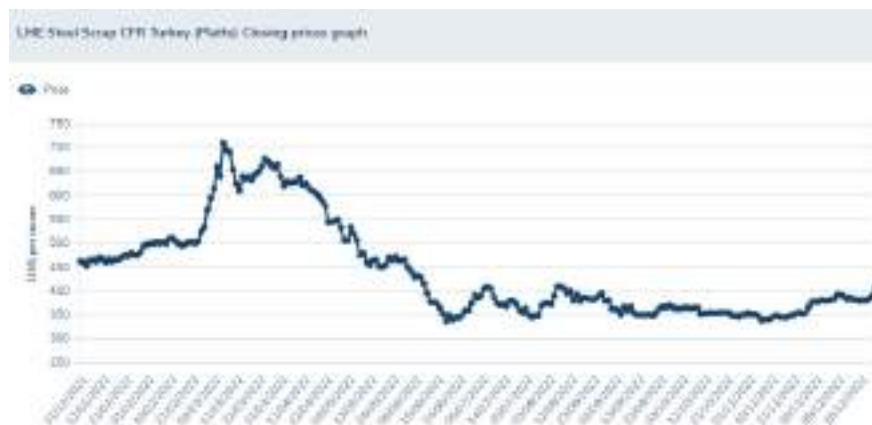

Източник: НСИ

Цените на борсовите стоки, включително на металите остават нестабилни и изложени на рискове, което оказва влияние върху дейността на компанията.

След началото на войната и временният хаос в снабдяването със стомани, нашите основни доставчици се ориентираха към нови източници и успяха бързо да нормализират дейността си. И през четвъртото тримесечие на годината материалната обезпеченост на ХЕС АД със стомани остана висока.

Движение на цената на стоманен скрап (01.01.2022 г. – 31.12.2022 г.)

Източник: [London Metal Exchange](https://www.lme.com/)

Лихвен риск, свързан с промени в нивата на пазарните лихвени проценти, които биха могли да доведат до увеличаване на лихвените разходи и съответно намаляване на финансовия резултат на дружеството.

На 15 декември 2022 г. Управителният съвет реши да повиши трите основни лихвени процента на ЕЦБ с 50 базисни точки. Съгласно това решение лихвеният процент по основните операции за рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и по депозитното улеснение бяха увеличени до съответно 2.50 %, 2.75% и 2.00%, в сила от 21 декември 2022 г. Управителният съвет прецени, че лихвените проценти ще трябва да се повишават значително с равномерен темп, за да достигнат достатъчно рестриктивни нива за осигуряване на навременно връщане на инфлацията към средносрочната цел от 2 %.

Същевременно и в следствие на предходни решения на УС на ЕЦБ за повишаване на основните лихвени проценти от юли и септември 2022 г., на 30.09.2022 г. БНБ обяви за първи път от 2016 г. насам основен лихвен процент по-висок от нула и считано от 01.10.2022 г. основна лихва в България се покачва на 0.49 процента. За ноември основният лихвен процент, обявен от БНБ е 0.59 % а за декември 2022 г. – 1.30 %.

Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценят и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и компаниите.

По данни от икономическия бюлетин на ЕЦБ от декември 2022 година, в условията на изключителна несигурност експертите на централната банка ревизираха значително нагоре прогнозите си за инфлацията. Очаква се инфлацията да намалее от средно 8.4 % през 2022 г. до 6.3 % през 2023 г., понижавайки се от 10 % през последното тримесечие на 2022 г. до 3.6 % през последното тримесечие на 2023 г. След това инфлацията се очаква да спадне до средно 3.4 % през 2024 г. и до 2.3 % през 2025 г.

Общата инфлация се очаква да спадне до средносрочната цел на ЕЦБ от 2 % през втората половина на 2025 г., докато ХИПЦ инфлацията, без енергия и храни, през целия прогнозен период ще остане над 2 %. В сравнение със септемврийските прогнози от 2022 г. общата инфлация е ревизирана значително нагоре за 2022 г. (с 0.3 процентни пункта), за 2023 г. (с 0.8 процентни пункта) и за 2024 г. (с 1.1 процентни пункта).

По данни на НСИ, през декември 2022 г. месечната инфлация е 0.9 % спрямо предходния месец, а годишната инфлация за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 16.9%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 15.3%.

Към 31.12.2022 година Хидравлични елементи и системи АД отчита съизмерим ръст на цените на суровините и енергията с прогнозираната и отчитана инфлация, което съответно се отразява и върху производствените цени. Несигурността и рисковете, свързани с

увеличаващите се цени на енергоносителите и основните суровини за производството на дружеството остават високи.

Политическият риск е вероятността от възникване на сериозни вътрешнополитически сътресения, които да доведат до негативна промяна в икономическата програма на правителството и неговите приоритети за стопанско развитие, в резултат на което средата, в която оперират дружествата да се промени в отрицателна посока, а инвеститорите да понесат загуби.

Засилващата се политическа нестабилност в страната през последните месеци продължава да излага на сериозен риск възможността за приемане на необходимите политики и законодателни реформи, които да направят възможно получаването на средствата по плана за възстановяване и устойчивост, както и по Споразумението за партньорство с ЕК, което включва основните рамкови договорености за всички оперативни програми за новия програмен период 2021-2027 г. с обща стойност на инвестициите в размер на 11 млрд. евро. Политическата нестабилност може не само да отслаби програмата за реформи и способността на България за пълно усвояване на средствата от ЕС, но и да забави чувствително присъединяването на страната към еврозоната.

Валутният риск се изразява при неблагоприятна промяна в съотношението между валутите, в които са деноминирани приходите и/или разходите на дружеството. Съгласно действащото законодателство в страната, българският лев е фиксиран към общата европейска валута – евро в съотношение EUR 1 = BGN 1.95583 и рискът от обезценяване на лева спрямо европейската валута е минимален, но съществува риск от неблагоприятни промени на курса на еврото спрямо други основни валути, като щатски долар, швейцарски франк, британски паунд и др.

Предвид експортната ориентираност на ХЕС АД, промените в стойностите на валутите оказват определен ефект и са рисков фактор за дейността му. Тъй като дружеството извършва основните си разплащания в лева и евро и реализира основна част от приходите си от продажби в евро, влиянието на този риск върху дейността му е значително намалено.

Несистематични (микроикономически) рискове представляват частта от общия инвестиционен риск и могат да бъдат разделени на две групи: отраслов риск, касаещ несигурността в развитието на отрасъла като цяло, и общофирмен риск, произтичащ от спецификата на конкретното дружество.

Рискови фактори, относими към отрасъл Машиностроене. Отрасловият риск се поражда от влиянието на технологичните промени в отрасъла върху доходите и паричните потоци в този отрасъл, уменията на мениджмънта, силната конкуренция на външни и вътрешни пазари и др.

Общофирмени рискове. Пазарният риск е свързан с промени в пазарните условия. Той включва рискове по получаване на приходи, рискове по получаване на печалба, лихвени рискове и валутни рискове.

Рискове, свързани с получаване на приходи. Рисковете относно получаване на приходи изискват сериозен анализ на главните фактори, които пораждат несигурност в реализацията на продажбите на хидравлични изделия. Тази несигурност може да бъде измерена чрез променливостта на получаваните приходи в течение на времето. За значителното намаляване на рисковете се разчита на вътрешнофирмената способност за ефективно прогнозиране и планиране, както и поддържането на стабилни взаимоотношения с клиенти. Основният икономически субект – Палфингер Груп определя значителен процент от продажбите на дружеството, като неговото успешно пазарно присъствие предопределя стабилитета на продажбите на ХЕС АД.

Рискове, свързани с получаване на печалба. Пазарният риск се проявява в по-бързото спадане на приходите от продажби, в сравнение с темпа на намаляване на разходите.

Оперативни рискове. Основните оперативни рискове са свързани с:

- възприети практики на оперативно управление, като постепенно се преодолява недостигът на управленски умения чрез повишаване на познавателното ниво на средния

управленски персонал. Особено внимание се обръща на обучението и квалификацията на инженерния състав;

- недостиг на действително квалифицирана работна ръка. Дефицит на пазара на труда в региона по отношение на някои специфични професии – заварчици, оператори на CNC машини, настройчици, фрезисти. Противоедействието срещу тази негативна тенденция е в прилагането на програми за вътрешно – фирмено обучение и повишаване на квалификацията.

4. Очаквани рискове и несигурности през 2023 година

По данни на НСИ от февруари 2023 година перспективата за 2023 г. очертава подобрени оценки и очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията в страната през следващите шест месеца, както и повишени очаквания за производствената активност през следващите три месеца.

Същевременно Зимната междинна прогноза, публикувана на 14.02.2023 г. от Европейската комисия също повишава перспективите за растеж за тази година до 0.8 % в ЕС и 0.9 % в еврозоната. И двете области сега са настроени да избегнат техническата рецесия, която се очакваше за началото на годината. Прогнозата също така леко понижава прогнозите за инфлацията за ЕС както за 2023 г., така и за 2024 г. Подобрени са и прогнозните очаквания на Европейската комисия за България, като се предвижда, че ръстът на brutния вътрешен продукт на страната ни през изминалата 2022 г. ще бъде 3.9 на сто, спрямо прогнозата за увеличение от 3.1 на сто, дадена през ноември 2022 година. За настоящата 2023 година Брюксел очаква икономиката ни да увеличи обема си с 1.4, а през 2024 г. с 2.5 на сто. Предишните оценки бяха за ръст от 1.1 на сто през 2023 г. и 2.4 на сто за 2024 г.

В този контекст и предвид силно разнопосочните и предпазливи прогнози, поне за първото полугодие на 2023 година, на водещите клиенти и партньори на ХЕС АД, ръководството на компанията очаква през 2023 г. дружеството да успее да запази нивата на продажбите спрямо реализираните през отчетната 2022 г.

ХЕС АД продължава да работи с краткосрочни заявки от страна на традиционните европейски клиенти, което вече разглеждаме като трайно установена практика. Това определено създава затруднения за предприятието. Благодарение на подобрената организация и направените инвестиции, през последните три години ХЕС АД успяваше да отговаря своевременно на нуждите на своите клиенти. Точността и гъвкавостта на изпълнение на поръчките се запазиха на много добро ниво. Качество на продуктите също продължава да отбелязва прогрес.

Факторите, които се очаква да окажат влияние върху разходите за 2023 г., дадени по-долу в реда на тяхната относителна тежест, са следните:

- Пазарните цени на суровини и материали за производство.
- Регионалната пазарна цена на работната сила.
- Цените на енергийните ресурси.

Предвид ескалацията на конфликта в Украйна, към датата на изготвяне на настоящия доклад оценяваме рисковете, свързани с осигуряване на доставките на материали, както и с реализацията на готова продукция към партньори, свързани със засегнатия регион като силно повишени. Наред със заплахата за европейската и регионална стабилност, ситуацията поставя под допълнителен риск доставките на енергийни ресурси и възможностите за устойчив растеж на икономиката.

Предвид експортната си ориентираност, предприятието е силно обвързано с европейския пазар и всяка негова флукутация би се отразила на дейността на ХЕС АД.

Изявление относно влиянието на Ковид-19

Настоящото изявление е по препоръка на ESMA от 11.03.2020 г. към участниците на финансовите пазари във връзка с влиянието на Ковид-19.

Вече трета година, дружеството последователно прилага мерки, за да гарантира здравето и работоспособността на заетите лица и непрекъснатост на бизнес процесите и дейностите, свързани с регулаторните задължения.

И през 2022 година продължи прилагането на мерките за превенция и ограничаване на разпространението на Ковид-19 в предприятието и на работните места, с цел опазване живота и здравето на работещите в дружеството. Всички работещи са добре информирани за рисковете и се отнасят отговорно при спазването на изискванията.

Ефектът от ограничителните мерки, предприемани във връзка с Ковид-19 не е оказал съществено влияние на резултатите през 2022 г. и има затихващо значение, особено предвид повторното отваряне на китайската икономика, след като страната прекрати налагането на строгите си ограничения срещу разпространението на Ковид-19.

Потенциално подновяване на пандемични ограничения и евентуално затваряне на икономиката, както в страната, така и в отделни държави от Европа и света би представлявало сериозна пречка пред глобалния растеж.

II. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели

1. Финансови показатели

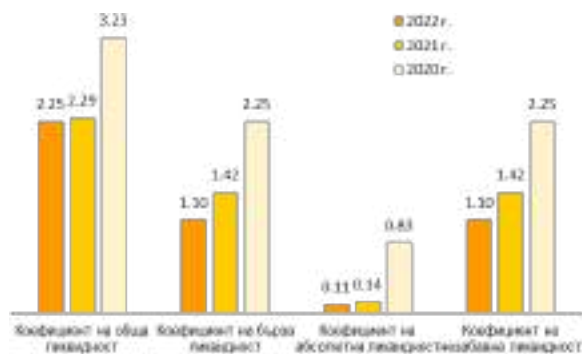
Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност изразяват способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи, в които не се включват разходите за бъдещи периоди. Показателите за ликвидност се определят като коефициенти, при изчислението на които се съпоставят активи и задължения.

Коефициент на обща ликвидност

Коефициентът за обща ликвидност се счита за универсален и представя съотношението между текущите активи и текущите пасиви. Оптималните стойности на този коефициент са над 1 - 1.5.

Към 31.12.2022 г. стойността на коефициента за обща ликвидност на ХЕС АД е 2.25 и отчита незначително понижение в сравнение със стойността, отчетена за 2021 г., което се дължи на повишаване на стойността на текущите активи за целите на изчисляване на коефициента с 18.26 % спрямо увеличение на текущите пасиви с 20.37 %.

Коефициент на бърза ликвидност

Коефициентът на бърза ликвидност представя съотношението между текущите активи минус материалните запаси към текущите пасиви. Стойността на коефициента за бърза ликвидност на ХЕС АД към 31.12.2022 г. е 1.10 и отчита понижение спрямо предходната година, което се дължи на повишението в стойността на материалните запаси с около 60 %, повишението в стойността на текущите активи с 18.26 % при увеличаване на текущите пасиви с 20.37 %.

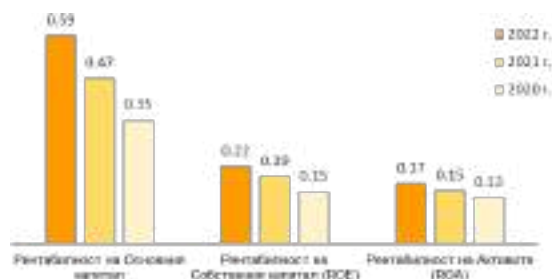
Коефициент на абсолютна ликвидност

Коефициентът на абсолютна ликвидност се изчислява като съотношение на паричните средства и текущите пасиви и изразява способността на дружеството да посреща краткосрочните си задължения с наличните си парични средства. Стойността на коефициента на абсолютна ликвидност към 31.12.2022 г. е 0.11 и се дължи на понижението на стойността на паричните средства с 9.7% спрямо повишение на текущите пасиви за целите на изчисляване на коефициента от 20.37 %.

Коефициент на незабавна ликвидност

Коефициентът на незабавна ликвидност изразява съотношението между краткосрочните вземания и паричните средства спрямо текущите пасиви на дружеството. Към 31.12.2022 г. стойността на коефициента на незабавна ликвидност на ХЕС АД е 1.10 и отчита понижението спрямо предходната финансова година, което се дължи на понижението на паричните средства на дружеството с 9.7 % спрямо увеличаване на текущите пасиви за целите на изчисляване на коефициента с 20.37 %.

Показатели за рентабилност

Рентабилност на основния капитал

Към 31.12.2022 г. коефициентът на рентабилност на основния капитал е на стойност 0.59 и отчита повишение спрямо предходната финансова година, което се дължи на ръста на финансовия резултат преди облагане с данъци с 25.41 % на годишна база при липса на промяна в основния капитал.

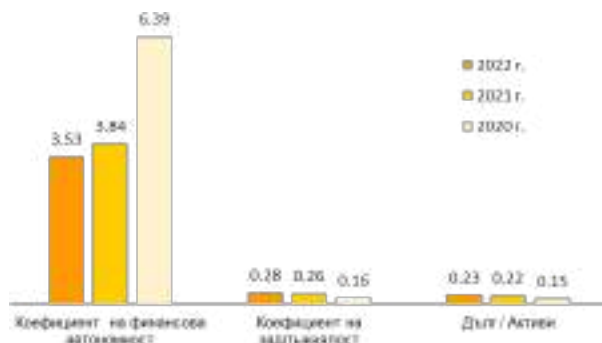
Рентабилност на собствения капитал (ROE)

Към 31.12.2022 г. коефициентът на рентабилност на собствения капитал се повишава спрямо предходната година и е на стойност 0.22, което се дължи на ръста на финансовия резултат преди облагане с данъци с 25.41 % спрямо увеличението на стойността на собственият капитал на дружеството с 10.57%.

Рентабилност на активите (ROA)

Стойността на коефициента на рентабилност на активите към 31.12.2022 г. е 0.17 и също отчита повишение спрямо стойността му за предходната година поради ръста на стойността на активите и увеличението на печалбата.

Показатели за задлъжнялост

Чрез показателите за финансова автономност и финансова задлъжнялост се отчита съотношението между собствени и привлечени средства в капиталовата структура на дружеството. Високото равнище на коефициента за финансова автономност, респективно ниското равнище на коефициента за финансова задлъжнялост са своеобразна гаранция, както за инвеститорите /кредиторите/, така и за самите собственици, относно способността на дружеството да плаща регулярно своите дългосрочни задължения.

Коефициент на финансова автономност

Коефициентът на финансова автономност показва какъв процент от общата сума на пасивите е собствения капитал на дружеството. Към 31.12.2022 г. коефициентът на финансова автономност на стойност 3.53 отбелязва понижение спрямо стойността му за 2022, което се дължи на увеличаването на общата сума на дълга с 20.37 % спрямо увеличение на собствения капитал с 10.57 %.

Коефициент на задлъжнялост

Коефициентът на задлъжнялост изразява съотношението между дълга и собствения капитал на дружеството. Стойността на коефициента към 31.12.2022 г. е 0.28 и се повишава спрямо стойността му към 31.12.2021 г., което се дължи на нарастването на сумата на дълга спрямо ръста на собствения капитал.

Съотношение дълг към обща сума на активите

Съотношението Дълг/Активи показва каква част от активите се финансира чрез дълг. Към 31.12.2022 г. стойността на съотношението Дълг/Активи е 0.23 и отчита незначително повишение спрямо предходната година поради ръст на дълга от 19.84 % спрямо повишението на сумата на активите с 12.01 %.

2. Нефинансова декларация

ХЕС АД е дъщерно предприятие и на основание чл. 50 от Закона за счетоводството данните за дружеството ще бъдат включени в годишния консолидиран доклад на Стара планина холд АД – дружество-майка.

3. Информация по въпроси, свързани с екологията и служителите

ХЕС АД развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда, като разполага с пречиствателна станция за отпадни води за обезвреждане водите от галваничния участък. Дружеството е разработило и последователно прилага екологична политика свързана със съблюдаване спазването на нормативно определените нива на параметрите на пречистените води, които подлежат на контрол.

От 2005 г. ХЕС АД поддържа и развива внедрената система за управление на качеството спрямо изискванията на международния стандарт ISO 9001-2008 от TÜV Rheinland във всички свои дейности и звена, с цел повишаване на ефикасността и качеството на работа при осигурени здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. Ръководството и всички служители се ангажират непрекъснато да подобряват ефикасността на тази система.

Всяка година в ХЕС АД се приема и изпълнява конкретна програма за вътрешен мониторинг по околна среда, обхващаща всички звена и процеси. В Програмата за обучение на персонала всяка година се включват обученията по околна среда и по безопасно съхранение и работа с опасни химични вещества и смеси.

Ежегодно в бизнес плана на ХЕС АД се залагат и изпълняват конкретни програми за технологично обновление, въвеждане на нови машини, съоръжения и технологии, намаляващи вредното въздействие върху околната среда. Ръководството на компанията ще продължи практическите стъпки за намаляване на разходите на природни ресурси, свързани както с

намаляване вредното въздействие върху околната среда, така също и с намаляването на финансовите разходи за енергийни ресурси.

През 2021 година като част от инвестиционната програма на дружеството беше завършено изграждането на първата собствена фотоволтаична система с мощност 997 kW, която е въведена в експлоатация през март 2022 г. Общата стойност на инвестицията възлиза на 1 071 хил. лв. Чрез тази система е намалено потреблението на закупена електроенергия от конвенционални източници. През 2022 г. са задоволени 11.14 % от енергийните нужди на предприятието чрез собствено производство на енергия от възобновяеми природни източници.

Средно списъчния брой на персонала за 2022 г. е 588 човека.

Численост на заетия персонал по категории към 31-ви декември за последните 3 години:

Категории	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Ръководители	33	37	37
Специалисти	54	57	58
Техници и приложни специалисти	49	53	52
Помощен административен персонал	22	23	23
Работници	326	353	369
Професии, неизискващи специална квалификация	34	47	44
Общо	518	570	583

В ХЕС АД има разработена и утвърдена програма за обучение и повишаване квалификационното ниво на длъжностите в производството. Всички новоназначени работници и служители преминават през теоретично и практическо обучение в Център „Обучение и квалификация“.

През 2022 г. в дружеството беше подобрена и утвърдена, въведената през 2021 година нова концепция за въвеждащо обучение за най-масовите длъжности в производството като „оператор на машини с ЦПУ“, „заварчик“, „шлосер-монтажник“. Всички работници и служители в дружеството, намиращи се в изпитателен срок на трудовото си назначение подлежат на оценяване. Оценката на индивидуалното трудово представяне се изготвя по три показателя: професионални знания и умения, изпълнение на задълженията, трудово поведение. Развитието на персонала в рамките на една и съща длъжност се осъществява чрез преминаване през квалификационни нива, определени съгласно приетите от дружеството критерии.

За изминалата 2022 година 21 работници и служители са повишили квалификационно си ниво. За работници и служители, желаещи да повишат своето образование и квалификация по професия в сферата на машиностроенето, ръководството на ХЕС АД предлага сключване на договор за повишаване на квалификацията. ХЕС АД осигурява условия за провеждане на дуална форма на обучение на ученици от Техническа Гимназия "Иван Райнов" в гр. Ямбол - специалност „Мехатроника“. През учебната 2022/2023 год. дружеството е сключило и договор за обучение за работа (дуално обучение) с 26 ученици от специалността „Мехатроника“. От випуск 2021/2022 година, трима ученици продължават да работят на постоянен трудов договор в дружеството след завършване на средното си образование.

4. Корпоративна социална отговорност

В ХЕС АД действа стратегия за корпоративна социална отговорност най-вече по отношение взаимоотношенията между дружеството и персонала.

Действат стимули и придобивки, които са над нормативно задължителните:

- бонуси в заплащането – в системата на определяне на месечното възнаграждение има и елементи на премиране
- за целия персонал са сключени застраховки „Живот“ и задължителната по нормативната уредба застраховка „Трудова злополука“;
- ежемесечно се предоставят ваучери за храна;
- изплащане на помощи за лечение, по радостни и тъжни поводи;
- отпускане средства за честване на празници и други;
- провеждане на периодични медицински прегледи с цел анализ на заболяемостта и предприемане на превантивни действия за недопускане на професионални заболявания;
- организиране и провеждане на курсове за придобиване на професионална квалификация.

През 2023 година планираме ръст на средносписъчния брой на персонала, като предвиждаме в края на годината броя на наетите лица в дружеството да достигне 594. Основен стремеж на ръководството е да запази висококвалифицираните работници и служители като продължи всички мероприятия, насочени към повишаване на мотивацията и развитие на личностния и професионален потенциал на работниците и служителите.

III. Важни събития, настъпили от началото на годината

След датата на годишното счетоводно приключване на ръководството на ХЕС АД не са известни важни и съществени събития, които биха могли да повлияят на инвеститорския интерес с изключение на продължаващия военен конфликт в Украйна, който увеличава рисковете, свързани с осигуряване на доставките на материали, както и с реализацията на готова продукция към партньори, свързани със засегнатия регион.

IV. Предвиждано развитие на дружеството и планирана стопанска политика

През 2022 година ХЕС АД постигна рекордно високи нива на приходите от продажби и на печалбата спрямо предходните години.

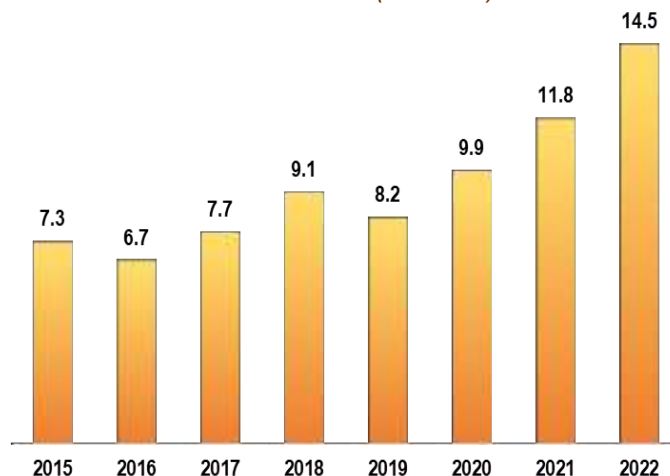
Брутната печалбата на дружеството за 2022 година е в размер на 10 662 хил. лева, което представлява ръст от над 25.41 % в сравнение с 2021 година. Отчетеният финансов резултат дава основание на Съвета на директорите да предложи за поредна година разпределяне на дивидент.

През 2023 г. ръководството на ХЕС АД предвижда да запази нивата на нетните приходи от продажби, постигнати през 2022 г., като очакванията са за реализиране на 91 854 хил. лв. – основно от продажба на хидравлични цилиндри.

Стремежът на ръководството е да продължи да инвестира в стратегическата цел – развитие на предприятието в динамично променящи се външни условия. С помощта на ежегодно обновяваната инвестиционна програма предприятието подпомага създаването и развитието на ефективен технологичен елит, който да отговори на изискванията на големите потенциални клиенти.

Направените инвестиции в ново технологично оборудване и машини през последните години доведоха до значително оптимизиране на технологичните процеси и същевременно до подобряване на качество на произвежданите продукти, намаляване на производствените разходи и увеличаване на обема на произвежданата продукция. Постигането на по-ниска себестойност и респективно запазване на цените на приемливи нива продължава да бъде цел и за 2023 година, особено на фона на непрекъснатите размествания на пазара в следствие на влияние на различни фактори.

EBITDA (млн. лв.)

1. Тенденции

Прогнозите на нашите партньори от Европа и САЩ остават силно разнопосочни и непредпазливи поне до средата на 2023 година. Последиците от Ковид-кризата се оказват само един от съществените проблеми пред световната и в частност пред европейската икономика. Макроикономическите показатели като инфлация, нестабилност на финансовите пазари и очаквания сериозен спад в темповете на растеж на европейската икономика, както и енергийната криза, в резултат на световните икономически и политически последици от Ковид-19 и военния конфликт в Украйна продължават да оказват съществено влияние върху бизнес процесите и перспективите за икономическо развитие в глобален аспект. Предприятието е силно обвързано с европейския пазар и всяка негова флукутация би се отразила както на българското машиностроене, така и в частност на ХЕС АД.

Очакване по отношение пазарите на хидравлични изделия и търсенето. Световното потребление на хидравлични елементи е в следните основни области на приложение:

- селскостопански машини (комбайни, трактори);
- строителни машини (багери, булдозери, валяци, челни товарачи, бетонпомпи и други);
- товаро-разтоварни машини (кранове, мото и електрокари, самосвали);
- комунални почистващи и транспортни машини;
- машини за горската промишленост (дърводобив);
- в съоръжения с общо машиностроително приложение (преси, конвейери и други).

Хидравличните елементи се вграждат в цялостни инженерингови решения, отличаващи се с консерватизъм, при което не се очаква намаляване на световното им потребление във връзка със заместващ продукт или алтернативна технология.

Основните клиенти на хидравлични елементи са компании от развити индустриални икономики, които вграждат тези компоненти в свои завършени комплексни продукти – машини и съоръжения. Поради тази причина, клиентите на хидравлични елементи са с изразени предпочитания за създаване и поддържане на дългосрочни договорни отношения за доставки, осигуряващи пълно окомплектоване на продуктите им. При друга, по-малка част от клиентите, хидравличните елементи намират приложение за поддържане и ремонт на съществуващи хидравлични системи.

Актуални данни на Европейската комисия от 30.01.2023 г. сочат, че икономическото доверие в еврозоната е достигнало до седеммесечен максимум през януари 2023 г., тъй като е налице силно подобрене на очакванията във всички сектори с изключение на строителството. Индексът на доверието, месечен индикатор за регионалната икономическа перспектива, е нараснал до 99,9 пункта през януари 2023 г. спрямо коригирани 97,1 пункта през предходния месец. Доверието се е подобрило за трети пореден месец, за да достигне най-високото си

равнище от юни 2022 г., когато е било 103,1 пункта. Повишението на общото доверие отразява силния растеж в промишлеността, услугите, търговията на дребно и потребителското доверие.

Същевременно по данни от икономическия бюлетин на ЕЦБ от декември 2022 година, перспективите пред световната икономика са се влошили в условията на повишена геополитическа несигурност, висока и нарастваща инфлация и затегнати условия за финансиране и очакванията са растежът на реалния БВП в световен мащаб (без еврозоната) се очаква да се забави до 2.6 % през 2023 г. – под средния дългосрочен темп, след което да се възстановява постепенно до 3.1 % и 3.3 % през 2024 г. и 2025 г. съответно.

В тези условия и предвид занижените очаквания относно темповете на растеж на европейската икономика и продължаващата несигурност в глобален план, произтичаща от продължаващия повече от година военен конфликт в Украйна, ръководството на дружеството оценява като реалистична прогнозата по отношение на поръчките, производството и продажбите за задържане на нивата на приходите от продажби на нивата от предходната година. Обемът на поръчките в началото на 2023 година подкрепя подобно твърдение, като тенденцията е дори към по-високи нива спрямо съответния период на предходната 2022 година. През първото тримесечие на 2023 година очакваме да постигнем приходи от продажби в размер около 26.00 млн. лв., с което ще отчетем ръст от 10.0 % спрямо първото тримесечие на предходната година, но няма индикации това темпо да се запази до края на първото полугодие, а по-скоро обратното. Към средата на годината приходите вероятно ще се установят на ниво, близко до това от първото полугодие на миналата година. За второто полугодие очакваме да постигнем ръст от около 1 % спрямо същия период на предходната година. Въпреки стабилизирането на цените на стоманите и дори леко низходящата тенденция, прогнозираме променливите материални разходи през 2023 г. като цяло да се увеличават, тласкани от растящите цени на другите видове материали, консумативи, инструменти и т.н.т. Планирано е увеличаване на броя на персонала с 1- 2 % и ръст на средната работна заплата през 2023 г. с 9,6 % спрямо 2022 г.

2. Инвестиции

През 2022 година приключените инвестиционни проекти достигнаха общ размер от 4 049 хил. лева при 3 940 хил. лева за 2021 година и 2 749 хил. лв. за 2020 година. Инвестициите през отчетната година бяха предназначени основно за доставка и модернизация на техника и за подобряване на работната среда.

В бизнес плана на дружеството за 2023 година е предвидено инвестициите през 2023 година годината да достигнат общ размер от около 6.8 млн. лева, като 64 % от планираните инвестиции са за доставка на производствени машини и оборудване, а 31 % - за изграждане на нови складове. Ще продължим да инвестираме в подобряване на инфраструктурата, доставка и модернизация на техника за подобряване на работната среда и повишаване на ефективността на производството, както и в изграждане на нова фотоволтаична централа. През 2023 година, като поредна стъпка от стратегията за устойчиво развитие на компанията, с цел повишаване на дела на чиста и възобновяема енергия генерирана за собствени нужди на дружеството, а също и с цел допълнително редуциране на зависимостта от конвенционалните енергоносители ще бъде пусната в действие втората фотоволтаична система с мощност 999 kWp.

Ръководството на компанията ще продължи политиката си за стимулиране на лична заинтересованост при изпълнението на дългосрочните цели на дружеството чрез повишаване на квалификацията, редовни обучения на работниците и индивидуално стимулиране. Увеличението на размера на възнагражденията също допринася за постигане на тази стратегическа цел и способства за поддържане на конкурентни заплати в бранша и региона с цел задържане на служителите и привличане на нови квалифицирани кадри.

Инвестиционната програма се управлява съгласно приетата в ХЕС АД Методика за управление на проекти. Към изпълнение се пристъпва след одобрение от Организационен инженерен съвет на разработките по съответния проект с включени конкретни стойности. При отклонение на стойностите по проекта с над 20 % от експертните оценки по план, същите ще бъдат представени за утвърждаване на Съвета на директорите.

При отваряне на процедура за финансиране на проекти по оперативни програми, които представляват интерес за нас, дружеството ще участва в обявените конкурси, включително в програмата „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на сгради“ с финансиране по линия на механизма за възстановяване и устойчивост и програмите на Фонд „Условия на труд“.

V. Научно-изследователска и развойна дейност

В предприятието функционират съответни направления и звена, които развиват дейности по усъвършенстване на производството, разработване и усвояване на нови продукти.

И през 2022 година основните цели на звената, осъществяващи развойна дейност бяха насочени към задоволяване на нарасналите изисквания на клиентите с разработване на нови типове продукти; усъвършенстване на технологията на производство с цел повишаване на качеството на досега произвежданата гама; оптимизация на технологичния и производствен процес с цел снижаване себестойността на продуктите и конкурентно ценово присъствие на пазара.

Всички направления на научноизследователските дейности, осъществявани от предприятието са в съответствие със стратегията за устойчиво развитие на дружеството.

През 2022 година в ХЕС АД са разработени и произведени над 40 нови модела хидравлични цилиндри и още толкова модификации на съществуващи, като се очаква по-голямата част от тях да влязат в регулярно производство през 2023 година.

По отношение на развойната дейност от технологична гледна точка през 2022 година в ХЕС АД беше въведен високо-технологичен процес за супер-финишна обработка на сферични повърхнини, който е взиман от производството на изкуствени стави за медицината.

VI. Акции на дружеството

1. Собствени акции

ХЕС АД не притежава, не е придобивало и не е прехвърляло собствени акции през 2021 година. Няма договорености за участие на служителите в капитала на емитента, включително чрез издаване на акции, опции или други ценни книжа на емитента.

Процентно движение на цената на акцията през 2022 г.

Източник: infostock.bg

2. Промени в цената на акциите на дружеството

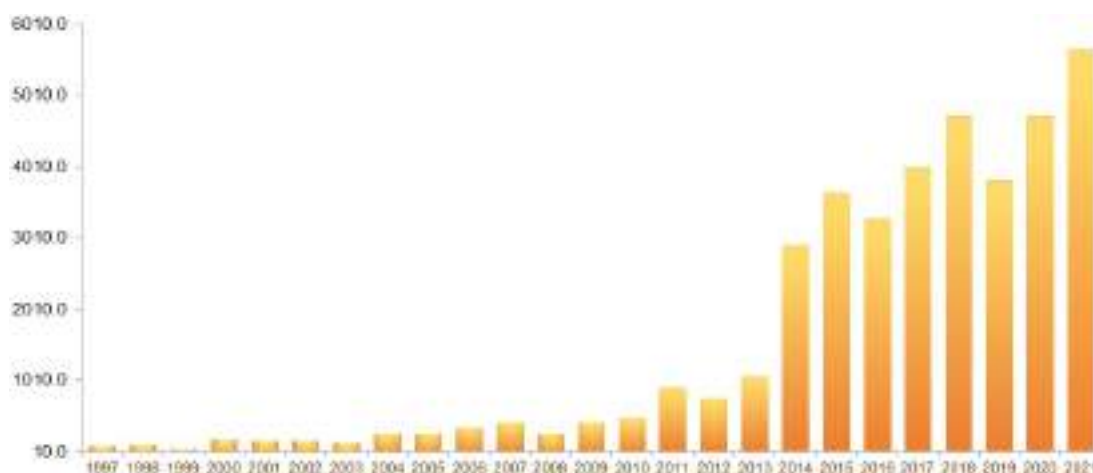
Акциите на Хидравлични елементи и системи АД се търгуват на Основен пазар BSE, сегмент „Standard“ на Българска фондова борса АД.

През 2022 година движението на цената на акцията беше в границите от 6.00 лв. до 7.10 лв., като през цялата година и особено изразено от началото на второто тримесечие, повишението на цената беше значително над движението на SOFIX. В началото на 2022 година цената на акцията започна от 6.50 лв., достигна най-високата си стойност от 7.10 лв. в средата на май и затвори на 6.40 лв. в края на периода като през цялото година запази устойчиво високи позиции спрямо движението от предходната година. Към 31.12.2022 г. пазарната капитализация на дружеството е 116.4 млн. лева.

3. Изплащане на дивиденди и лихви

Дружеството прилага политика на ежегодно разпределяне на дивиденди. От 1998 до 2022 г. ХЕС АД е изплащало дивидент всяка година. Брутната сума, заделена за дивидент през този период е в размер на 38.72 млн. лева. Дивидентното покритие на първоначалната инвестиция е 118.2 пъти.

Дивиденди (хил. лева)

Съветът на директорите предполага, че на редовното годишно общо събрание акционерите ще продължат традицията за разпределяне на част от финансовата печалба за дивидент.

VII. Клонове

ХЕС АД няма регистрирани клонове в страната и чужбина.

VIII. Финансови инструменти, използвани от предприятието

1. Счетоводна политика

Съгласно действащото счетоводно законодателство в България, от началото на 2003 г. ХЕС АД прилага Международните стандарти за финансови отчети. Годишният финансов отчет за 2022 г. е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, издадени или редактирани от Международния комитет по счетоводни стандарти (KMCC/IASC), както и от Съвета по Международни счетоводни стандарти (CMCC/IASB). Дружеството продължава същата счетоводна политика, както и при изготвянето на годишния финансов отчет за предходната финансова година.

При организиране на счетоводното отчитане на стопанските операции, дружеството е спазвало основните принципи, определени от Закона за счетоводството и изискванията, определени в Международните счетоводни стандарти, в Индивидуалния сметкоплан и индивидуалната Счетоводна политика на предприятието. За организиране на счетоводната отчетност е изграден Индивидуален сметкоплан. Окончателното приключване на счетоводните

сметки се извършва само в края на финансовата година, която съвпада с календарната, съгласно изискванията на закона. Годишните финансови отчети се съставят след изготвяне на Годишната данъчна декларация и начисляване на дължимите данъци за отчетния период. Тогава се установява и окончателният финансов резултат на дружеството.

Счетоводното отчитане се извършва чрез използване на специализиран счетоводен програмен продукт.

2. Финансови инструменти

Финансовите инструменти, с които дружеството е оперирало през разглеждания период, е било с основна цел обезпечаване на инвестиционната програма и ефективното управление на оборотните средства. Към 31.12.2022 г. ХЕС АД няма депозити в банки.

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност. Сделките в чуждестранна валута се вписват в левове и валута при първоначалното си счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага централният курс към датата на сделката. Паричните средства в чуждестранна валута се преоценяват, съгласно възприетата счетоводна политика, месечно по централен курс на БНБ. Паричните средства в чуждестранна валута при текущото им потребление се оценяват по централен курс в деня на операцията. Разликите от валутните курсове, възникващи при разплащането, се отчитат като финансов разход или приход през периода на възникването им.

3. Ликвидност

Основната маса парични средства в дружеството се генерира от основната дейност, като изключителен дял имат приходите от продажба на произведената продукция (хидравлични цилиндри). През 2022 година паричните постъпления от основната дейност са 95 002 хил. лева при 65 676 хил. лева за 2021.

Към края на периода ХЕС АД има кредит в размер на 3 000 000 (три милиона) лева със срок за погасяване до 30.06.2023 г.

На 23.06.2022 г. Хидравлични елементи и системи АД, в качеството си на заемополучател, е сключило договор за заем със Стара планина холд АД с ЕИК: 121227995 – дружество майка, с който дружеството-майка кредитира дъщерното си дружество ХЕС АД при условията на чл. 114, ал. 10, т. 3 от ЗППЦК като предоставя паричен заем в размер на 3 000 000 (три милиона) лева при годишна лихва върху главницата по ползвания заем в размер на 2.125 % считано от 23.06.2022 г.

Факторите, които влияят върху ликвидното състояние на дружеството основно са следните:

- Осигурено външно финансиране;
- Ниво на осигуряване на запаси от основните материали;
- Финансиране по проекти;
- Компенсациите от държавата за разходите за електроенергия;
- Гъвкави схеми на депозитите.

4. Експозиция на предприятието по отношение на риска

Пазарният риск е три вида:

Валутен риск – рискът, че стойността на финансов инструмент ще варира поради промяна във валутните курсове.

Лихвен риск - рискът, че стойността на финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Ценовият риск – това е рискът, че стойността на даден финансов инструмент ще варира в резултат на промени в пазарните цени.

Към 31.12.2022 г. ХЕС АД няма лихвоносни финансови инструменти. Няма депозити, няма предоставени заеми.

Поради характера на финансовите инструменти, използвани от ХЕС АД, ликвидния риск и лихвения риск на паричния поток също са сведени до минимум.

IX. Декларация за корпоративно управление

1. Кодекс за корпоративно управление

Дружеството спазва по целесъобразност [Националния кодекс за корпоративно управление](https://nkku.bg/images/pdf/CGCode_July2021_BG.pdf), одобрен от заместник-председателя на КФН (https://nkku.bg/images/pdf/CGCode_July2021_BG.pdf).

Съветът на директорите на ХЕС АД счита, че прилага всички принципи на поведение, които са залегнали в Националния кодекс за корпоративно управление.

ХЕС АД осъществява редица инициативи и корпоративни практики в няколко основни направления, изпълнението на които е подчинено на приоритети, като: прозрачност в дейността на корпоративното ръководство; защита правата на акционерите; обезпечаване на равнопоставено отношение към всеки акционер (включително миноритарните и чуждестранните акционери); съобразяване с лицата, заинтересовани от управлението и устойчивото развитие на дружеството; осигуряване на своевременно и точно разкриване на изискуемата по закон информация, свързана с ХЕС АД относно важни проблеми на финансовото състояние, резултатите от дейността, собствеността и управлението на дружеството; подпомагане на стратегическото управление на ХЕС АД, ефикасен контрол и отчетност относно дейността на съвета на директорите.

2. Приложение на кодекса

Основна насока при прилагането на кодекса е повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и заинтересованите от управлението и дейността на дружеството лица. И през 2022 година продължи прилагането на различни начини за разкриване на текуща информация относно финансовото и икономическото състояние на компанията и важни корпоративни събития, както и тяхното популяризиране.

Глава първа.

Корпоративни ръководства

ХЕС АД има едностепенна система на управление. Съветът на директорите е управителен орган на ХЕС АД, който осъществява планирането и координацията на цялостната дейност на дружеството, очертана в неговия предмет, като извършва всички предвидени в закона и устава действия по организация, ръководство и контрол. Ежегодно Съветът на директорите изготвя доклад за дейността на дружеството. Организацията на работата му, както и неговите задължения, отговорности и правомощия са регламентирани и конкретизирани с правилник за работата на Съвета на директорите на ХЕС АД. Съветът на директорите взема своите решения на заседания, които се провеждат най-малко веднъж на три месеца, съгласно нормативно установените изисквания относно реда за свикването и провеждането им.

Съветът на директорите насочва и контролира независимо и отговорно дейността на дружеството съобразно установените визия, цели, стратегии на дружеството и интересите на акционерите. Функциите и задълженията Съвета на директорите се осъществяват в съответствие с нормативните изисквания, Устава на дружеството и добрите корпоративни практики, заложи в Кодекса.

Съветът на директорите дава насоки, одобрява и контролира изпълнението на бизнес плана на дружеството, сделките от съществен характер, както и други дейности, установени в устройствените му актове. Членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност, управленска и професионална компетентност и в съответствие с Етичния кодекс на дружеството.

Съветът на директорите е осигурил и контролира интегрираното функциониране на системите за счетоводство и финансова отчетност. Дружеството има разработена и

функционираща система за управление на риска и вътрешен одит, както и финансово-информационна система.

Съветът на директорите се отчита за своята дейност пред Общото събрание на акционерите, като представя за приемане от акционерите годишния доклад за дейността, доклада относно изпълнение на политиката за възнагражденията, както и всички други приложения и документи, изискуеми съгласно действащото законодателство.

Общото събрание на акционерите избира и освобождава членовете на Съвета на директорите съобразно закона и Устава на дружеството, както и в съответствие с принципите за непрекъснатост и устойчивост на работата на Съвета на директорите. При предложения за избор на нови членове на Съвета на директорите се спазват принципите за съответствие на компетентност на кандидатите с естеството на дейността на дружеството съгласно Националния кодекс за корпоративно управление.

Броят на членовете и структурата на Съвета на директорите се определят в Устава на дружеството. Съставът на Съвет на директорите е структуриран по начин, който да гарантира професионализма, безпристрастността и независимостта на решенията му във връзка с управлението на дружеството. Функциите и задълженията на корпоративното ръководство, както и структурата и компетентността му са в съответствие с изискванията на Кодекса.

Съставът на избрания от Общото събрание Съвет на директорите гарантира независимостта и безпристрастността на оценките и действията на неговите членове по отношение функционирането на дружеството.

Членовете на Съвета на директорите имат подходящи знания и опит, които изисква заеманата от тях позиция. Информация за професионалната квалификация и опит се оповестява в писмените материали към поканата за общото събрание на акционерите, на което съответните членове на СД са избрани. Тази информация е публикувана и на електронната страница на дружеството.

След избор на нови членове на се запознават с основните правни и финансови въпроси, свързани с дейността на дружеството. Повишаването на квалификацията на членовете на Съвета на директорите е техен постоянен ангажимент.

Членовете на Съвета на директорите разполагат с необходимото време за изпълнение на техните задачи и задължения, въпреки че устройствените актове на дружеството не определят броя на дружествата, в които членовете на Съвета на директорите могат да заемат ръководни позиции. Това обстоятелство се съблюдава при предложенията и избора на нови членове на Съвета на директорите.

Изборът на членовете на Съвета на директорите на дружеството става посредством прозрачна процедура, която осигурява навременна и достатъчна информация относно личните и професионалните качества на кандидатите за членове. В устройствените актове на дружеството не е предвидено ограничение относно броя на последователните мандати на независимите членове, но това обстоятелство се съблюдава при предложението за избор на независими членове.

Съветът на директорите разработва ясна и конкретна политика за възнагражденията на членовете на СД, която се одобрява от общото събрание на акционерите на дружеството. Политиката определя принципите за формиране на размера и структурата на възнагражденията.

През отчетната финансова година дружеството е прилагало Политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите в съответствие с нормативните изисквания за публичните дружества, целите, дългосрочните интереси и стратегията за бъдещо развитие на дружеството, както и финансово-икономическото му положение в контекста на националната и европейска икономическа конюнктура, при отчитане препоръките на Кодекса. Общото събрание на акционерите, проведено през 2021 г. е приело нова Политика за възнагражденията на членовете на СД, която е приведена в съответствие с промените в регулацията и има за цел да подкрепи дългосрочните бизнес цели на компанията, да насърчава поведение, което подкрепя създаването на стойност за акционерите, като в същото време

осигурява конкурентно възнаграждение, което е достатъчно да привлече и задържи директори с качества, необходими за успешно управление и развитие на дружеството.

Възнагражденията на членовете на Съвета на директорите и информацията относно техния размер се оповестява ежегодно в доклада на СД за дейността през съответната отчетна година. Дружеството изготвя и доклад относно изпълнение на Политиката за възнагражденията като част от годишния финансов отчет за дейността и го представя за одобрение от Общото събрание на акционерите.

Акционерите имат лесен достъп до приетата дружествена политика за определяне на възнагражденията на членовете съвета, както и до информацията относно получените от тях годишни възнаграждения и допълнителни стимули чрез избраната медия за оповестяване на информацията и електронната страница на дружеството.

Съветът на директорите на ХЕС АД е приел процедури за избягване и разкриване на конфликти на интереси. Те задължават членовете да избягват и да не допускат реален или потенциален конфликт на интереси, както и незабавно да разкриват конфликти на интереси и да осигуряват на акционерите достъп до информацията за сделки между тях и дружеството или свързани с него лица. Всеки потенциален конфликт на интереси в дружеството следва да се разкрива на Съвета на директорите. ХЕС АД няма и не допуска сделки между дружеството и членовете на съвета на директорите и свързани с тях лица.

Глава втора.

Одит и вътрешен контрол

От 2009 година в дружеството функционира одитен комитет, избран от акционерите. Одитният комитет се състои от три лица. За членове на одитния комитет могат да бъдат избирани лица, които отговарят на изискванията на закона.

Одитният комитет е създаден въз основа на писмено определена структура, обхват от задачи, начин на функциониране и процедури за отчитане, описани подробно в Статута на одитния комитет, който е приет от Общото събрание на акционерите.

Одитният комитет на ХЕС АД извършва прегледи на процесите по финансово отчитане в предприятието, системите за вътрешен контрол и за управление на рисковете и осъществява функциите и задълженията си в съответствие с нормативните изисквания и добрите практики на корпоративно управление, заложи в Кодекса.

Одитният комитет осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и следи за цялостните взаимоотношения с външния одитор, включително одобрява несвързани с одита услуги, предоставяни от одитора на дружеството.

Всички финансови отчети на предприятието се изготвят съгласно МСС, а годишният одит се извършва от независим одитор с оглед осигуряване на безпристрастна и обективна преценка за начина, по който са изготвени и представени тези отчети. Прилага се ротационен принцип при избора на външен одитор. Отчетите се придружават от подробни доклади за дейността.

Глава трета.

Защита правата на акционерите

Ръководството на ХЕС АД гарантира равнопоставеното третиране на всички акционери на компанията, включително миноритарни и чуждестранни и защитава техните права посредством:

- прилагане на ясни и детайлно регламентирани правила относно организиране и провеждане на редовни и извънредни общи събрания на акционерите, които включват и подробно регламентиране на правата на акционерите;
- предоставяне на детайлна информация, включително и на електронната страница на дружеството, относно изискванията към пълномощните и правилата за упълномощаване на представители на акционерите в ОСА достатъчно време преди откриване на заседанието на ОСА, с което се улеснява участието и упражняването на правото на глас;
- гарантиране на правото на всички акционери на дружеството да задават въпроси към корпоративното ръководство и да получава отговори посредством установената практика членове на СД да присъстват на заседанията на ОСА;

- информиране на всички акционери относно приетите решения на всяко заседание на ОСА посредством изпращане на съобщение по реда, предвиден за разкриване на регулирана информация и публикуване на протокола от ОСА на електронната страница на дружеството във възможно най-кратък срок;

- установяване на практика за своевременно оповестяване до максимално широк кръг от лица на информация относно важни корпоративни събития за дружеството, включително и посредством електронната страница на дружеството;

Заседанията на общо събрание на акционерите на дружеството се свикват и провеждат в съответствие с нормативните изисквания и Устава на ХЕС АД.

Съветът на директорите на дружеството осигурява информираност на всички акционери относно техните права чрез публикуването на електронната страница на дружеството информация, оповестения устав на дружеството и поканата за всяко конкретно общо събрание на акционерите.

Поканата за общото събрание на акционерите съдържа изискуемата съгласно Търговския закон и ЗППЦК информация, както и допълнителна информация относно упражняване правото на глас и възможността да бъдат добавяни нови точки в дневния ред по реда на чл. 223а от ТЗ.

Поканата и материалите за общото събрание на акционерите на ХЕС АД се оповестява чрез медията X3 News до обществеността, Комисията за финансов надзор и регулирания пазар на ценни книжа. Съгласно нормативните изисквания, дружеството оповестява уведомление за провеждане на общо събрание на акционерите и за изплащане на дивидент, при съответно прието решение от ОСА, и чрез системата на Централен депозитар АД за оповестяване на уведомления за корпоративни действия. След представяне на поканата и материалите за общото събрание на акционерите същите са достъпни и на електронната страница на дружеството. Текстовете в писмените материали, свързани с дневния ред на общото събрание са конкретни и ясни и не въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Акционерите с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас в Общото събрание на дружеството лично или чрез представители. Като част от материалите за общото събрание на акционерите Съветът на директорите представя образец на пълномощно и Правила за гласуване чрез пълномощник.

Дружеството поддържа на електронната си страницата специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите.

Глава четвърта.

Разкриване на финансова и нефинансова информация

За повишаване нивото на информираност и заинтересованост на акционерите и насърчаване на активността и участието им в управлението на ХЕС АД и през 2022 година продължи поддържането на специален раздел на интернет страницата на дружеството www.hes-co.com, в който се отразява текуща финансова и нефинансова информация относно дейността на дружеството и важни корпоративни събития. Продължава практиката за изпращане на своевременни отговори на писма и запитвания на акционери, включително и на тези, получени по електронната поща и съхраняването им в регистър, надлежно воден от директора за връзка с инвеститорите. На електронната страница са публикувани координатите на дружеството, както и тези на директора за връзка с инвеститорите, чрез което акционери и заинтересовани лица се насърчават да търсят необходимата им информация.

Контролът относно процеса на разкриване на информация от ХЕС АД е многопосочен. До този момент не са констатирани нарушения на разпоредбите и сроковете за оповестяване. От друга страна е възприета практиката за публикуване на финансовите отчети на електронната страница на дружеството – непосредствено след изпращането им на регулаторния орган и на обществеността, което дава възможност за контрол от акционерите, инвеститорите и всички заинтересувани лица. Друга форма на контрол относно процеса на разкриване на информация

се осъществява от членовете на Съвета на директорите спрямо директора за връзки с инвеститорите.

Своевременно се представят отчети и текуща информация до Комисията за финансов надзор и обществеността. Редовно са водени регистрите: за заявки за информация от акционерите, за материали за Общото събрание на акционерите, за протоколите от заседанията на Съвета на директорите и за изпратените отчети и текуща информация.

За осигуряване достигането на оповестяваната информация до възможно най-широк кръг лица едновременно и по начин, който да не ги дискриминира, ХЕС АД е сключил договор за информационни услуги с интернет медията Екстри Нюз (www.x3news.com).

Вътрешната информация се оповестява в законоустановените форми, ред и срокове чрез избраната медия. Информация в некоригиран вид и в същия обем се публикува и на електронната страница на дружеството.

Дружеството изготвя ежегодно корпоративен календар, в който са посочени конкретните дати за оповестяване на регулирана информация, както и оповестяванията свързани със свикването и провеждането на Общо събрание на акционерите.

ХЕС АД е дъщерно предприятие и на основание чл. 50 от Закона за счетоводството дружеството не представя самостоятелна нефинансова декларация, а тази информация се включва в годишния консолидиран доклад на Стара планина холд АД – дружество-майка.

Съветът на директорите утвърждава и контролира заедно с независимия одитор вътрешни правила за изготвяне на годишните и междинните отчети и реда за разкриване на финансова информация. Корпоративната електронна страница на ХЕС АД, която функционира на български и английски език, е съобразена по структура и обем на предоставяната информация с препоръките на Кодекса и утвърдените добри практики относно системите за разкриване на информация.

Корпоративното ръководство на дружеството счита, че системата за разкриване на информация за дружеството осигурява пълна, навременна, вярна и разбираема информация, която дава възможност за обективни и информирани решения и оценки.

Глава пета.

Заинтересовани лица. Устойчиво развитие

Корпоративното ръководство осигурява ефективно взаимодействие със заинтересованите лица. Към тази категория се отнасят определени групи лица, на които дружеството директно въздейства и които от своя страна могат да повлияят на дейността му.

В своята политика спрямо заинтересованите лица, Дружеството се съобразява със законовите изисквания и принципите на прозрачност, отчетност и бизнес етика. На заинтересованите лица се предоставя необходимата информация за дейността на дружеството, актуални данни за финансовото състояние и всичко, което би спомогнало за правилната им ориентация и вземане на информирано и обосновано решение.

ХЕС АД участва активно в различни форми на взаимно сътрудничество с държавни институции и неправителствени организации, имащи отношение към корпоративното управление в страната. Дружеството си сътрудничи с община Ямбол и осъществява редица инициативи в подкрепа на местната общност. През отчетната година ХЕС АД финансира ремонтирането на открита спортна площадка, с което допринесе за подобряване на инфраструктурния облик на града и за насърчаване на деца и младежи активно да спортуват.

През отчетната година за пореден път отчитаме полза от сътрудничеството и членството си в Асоциацията на индустриалния капитал в България. Участвахме в семинари, организирани от Асоциацията на индустриалния капитал в България и Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България.

Съветът на директорите ежегодно разработва и утвърждава бизнес план на ХЕС АД, в който се предвиждат конкретните действия и политики относно устойчивото развитие на компанията. В инвестиционната програма ежегодно се залагат и реализират проекти, насочени към екологосъобразното икономическо развитие на компанията, както и социални проекти.

3. Оценка на прилагането на кодекса

Ръководството на дружеството е приело и ежегодно актуализира своя собствена Програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление на ХЕС АД.

Дружеството прилага функционираща система за многопосочно разкриване на информация относно текущото финансово и икономическо състояние на предприятието, както и относно цялостната му дейност, включително работата на Съвета на директорите, което е обективна предпоставка за повишаване доверието на акционерите и заинтересованите лица в управлението на дружеството.

Прилагането по целесъобразност на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН е процес, който ще продължи и през настоящата година.

Утвърдена е практиката на актуализиране на вътрешните актове на дружеството в съответствие с промените в нормативната уредба. Дейността на компанията е в съответствие с промените в кодекса за корпоративно управление от юли 2021 година.

Прегледът на кодекса за корпоративно управление относно прилагането на заложения в него принцип „спазвай или обяснявай“ води до заключението, че дружеството спазва кодекса като цяло. Някои негови текстове не биха могли да бъдат спазени, защото са неприложими за дружеството.

Прилагането на кодекса е отговорност на корпоративното ръководство. В този смисъл определени текстове в кодекса, като брой дружества, в които членовете на Съвета на директорите могат да заемат ръководни позиции или ограничаване броя на последователните мандати на независимите директори са неприложими, доколкото изборът на членовете на съвета на директорите е право и прерогатив на акционерите.

Дружеството поддържа и англоезична версия на корпоративната интернет страница, но на този етап обявената регулирана информация е само на български език.

В заключение можем да обобщим, че дейността на Съвета на директорите на ХЕС АД през 2022 година е била в съответствие с утвърдената програма и кодекса.

И през 2023 г. мениджмънтът на ХЕС АД ще се стреми да прилага принципите за добро корпоративно управление, като осигурява своевременно и точно разкриване на информация по всички въпроси, свързани със собствеността, дейността и управлението на предприятието, правата, задълженията и финансовото му състояние, публично оповестяване на което би могло да окаже значимо влияние върху цената на емитираните от ХЕС АД ценни книжа, търгувани на регулирания пазар.

4. Система на вътрешен контрол и управление на риска

Ръководството на дружеството изготвя годишен доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който дава вярна и честна представа за финансовото състояние на предприятието към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

- придържане към определена управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;
- извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове;
- отразяване на всички събития и операции своевременно, с точен размер на сумите в подходящите сметки и за съответния отчетен период, така че да позволяват изготвянето на финансовите отчети в съответствие с конкретно зададената счетоводна рамка;

- спазване на принципа на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;
- установяване и прекратяване на измами и грешки;
- пълнота и правилност на счетоводната информация;
- изготвяне на надеждна финансова информация; придържане към международните стандарти за финансова отчетност и спазване на принципа на действащо предприятие.

5. Информация по чл. 10 от Директива 2004/25/ЕО

Дружеството няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО. Няма притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

Не съществуват ограничения върху правата на глас.

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в устава на дружеството и не се регулират от корпоративното ръководство.

Съгласно устава на дружеството, право да избира и освобождава членове на Съвета на директорите на дружеството има само Общото събрание на акционерите и решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Право да извършва изменения и допълнения на Устава на дружеството има само Общото събрание на акционерите. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Решение за обратно изкупуване и емитиране на акции се взема от акционерите по реда на закона.

Правомощията на Съвета на директорите са подробно регламентирани в чл. 43, ал. 2 от Устава на дружеството. Съветът на директорите, без да бъде изрично овластен за това от Общото събрание, не може да извършва сделките, посочени в чл. 114 от ЗППЦК.

Сделките на дружеството с участието на заинтересувани лица, извън посочените по-горе, подлежат на предварително одобрение от Съвета на директорите.

Уставът е предвидил и правомощия на Съвета на директорите за увеличаване на капитала на дружеството чрез емитиране на акции: https://www.hes.bg/uploads/2019/05/HES_Ustav_2019.pdf.

6. Информация за членовете на Съвета на директорите

Съветът на директорите на ХЕС АД се състои от 3 лица:

- Лома ЕООД, град София, ЕИК 121684645 – Председател на СД, представлявано от Евгений Василев Узунов;
- Велев Инвест ООД, град София, ЕИК 175064007 – член на СД и Изпълнителен директор, представлявано от Васил Георгиев Велев
- МАЯ-ПЛ ООД, град Пловдив, ЕИК 200108608 – член на СД, представлявано от Спас Борисов Видев.

Дружеството се представлява от изпълнителния член на СД.

През 2022 г. не е извършвана промяна в състава и разпределението на функциите между членовете на Съвета на директорите, в начина на представляване на дружеството и на неговия прокурист. От началото на 2021 година прокурист на дружеството е инж. Венцислав Иванов Калудов.

Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Член на Съвета на директорите	Дружества, в които притежава повече от 25 % от капитала	Участие като прокуристи, управители или членове на съвети в други дружества или кооперации
Лома ЕООД	Няма такива	Няма такива
Велев Инвест ООД	Бик Холд ООД, София; Фотоволтаични системи БГ ООД	М+С Хидравлик АД – Казанлък
МАЯ-ПЛ ООД	Няма такива	Няма такива

През отчетната година членовете на Съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия. Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси са регламентирани в устройствените актове на дружеството. В досегашната си практика Съветът на директорите не се е сблъсквал със ситуация на възникнал пряк или непряк конфликт на интереси между член на управителния орган и акционер. Няма установен случай на преки или косвени конфликти между интереса на член на Съвета на директорите и интереса на дружеството.

Спазено е изискването на закона най-малко една трета от членовете на Съвета да бъдат независими лица. Независимият член на СД контролира действията на изпълнителното ръководство и участва ефективно в работата на дружеството в съответствие с интересите и правата на акционерите.

Няма изменения и в утвърдените специални критерии за избор на член на Съвета на директорите.

7. Политика на многообразие

Структурата на управление е определена в устава на дружеството. Съветът на директорите се състои от три юридически лица, които съответно са определили физически лица, които да ги представляват. Физическите лица, представляващи юридическите лица – членове на Съвета на директорите имат образование, квалификация, познания и професионален опит, които са необходими за отговорното и компетентно изпълняване на функциите и отговорностите им. Дружеството не прилага политика на многообразие по отношение на управителния орган във връзка с аспекти, като възраст и пол.

Изборът на членовете на съвета на директорите е право и прерогатив на акционерите в съответствие с изискванията на закона и Устава.

Х. Допълнителна информация по приложение 2 на Наредба № 2 на КФН

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение, относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги с посочване на техния дял в приходите от продажби на емитента като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година

Продажби през 2022 г. по видове хидравлични изделия	Брой	Стойност (хил. лв.)	Дял в приходите от продажби (%)
Бутални цилиндри	139 632	83 056	90.26
Плунжерни цилиндри	8 415	1 583	1.72
Телескопични цилиндри	884	2 010	2.18
Резервни части за хидравлични цилиндри	14 197	3 342	3.63
АБХИз - структурни части	3 366	2032	2.21
Общо:	166 494	92 023	100

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за

производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с емитента

Информацията относно приходите и тяхното разпределение по отделни категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информацията за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги е дадена в Раздел I на настоящия доклад.

Клиенти на ХЕС АД, които имат дял в продажбите, надхвърлящ 10% са: PALFINGER GROUP и SANDVIK Mining and Rock Solutions.

Доставчици на ХЕС АД, които имат дял в покупките, надхвърлящ 10% са: Макс Метал ЕООД – доставчик на стоманени тръби и хромирани пръти.

3. Информация за сключени съществени сделки

Общото събрание на акционерите на Хидравлични елементи и системи АД, проведено на 12.05.2022 година взе решение за разпределение от чистата печалба за 2021 г. сума в размер на 5 640 063 лв. за изплащане на дивиденди за 2021 година.

На 23.06.2022 г. Хидравлични елементи и системи АД, в качеството си на заемополучател, е сключило договор за заем със Стара планина холд АД с ЕИК: 121227995 – дружество майка, с който дружеството-майка кредитира дъщерното си дружество ХЕС АД при условията на чл. 114, ал. 10, т. 3 от ЗППЦК като предоставя паричен заем в размер на 3 000 000 (три милиона) лева за срок за срок до 31.03.2023 г. при годишна лихва върху главницата по ползвания заем в размер на 2.125 % считано от 23.06.2022 г.

4. Информация относно сделките, сключени между емитента и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът или негово дъщерно дружество е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента

През 2022 г. не са сключвани сделки между ХЕС АД и свързани лица и не са получавани предложения за сключване на такива сделки с изключение на посоченото в предходната т.3.

Няма сделки които са извън обичайната дейност на емитента с изключение на посоченото в предходната т.3 или такива, които съществено се отклоняват от пазарните условия.

5. Информация за събития и показатели с необичаен за емитента характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година

През отчетната 2022 година дейността на дружеството беше обусловена от нови сериозни предизвикателства, породени както от последствията на ковид-пандемията, така и от продължаващия военен конфликт в Украйна. Повишаването на цените на суровините, горивата и енергоносителите като цяло, затруднената логистика, силният инфлационен натиск, както и продължаващия процес на налагане на взаимни санкции между САЩ и ЕС, от една страна, и Русия, от друга, обективно повлияха на икономиката не само в Европа, но и в глобален мащаб. В национален план дейността на индустрията през цялата 2022 година беше и продължава да бъде силно засегната от ескалиращата политическа нестабилност.

Няма други събития и показатели с необичаен характер, оказали съществено влияние върху дейността на емитента, освен влиянието на продължаващия военен конфликт в Украйна и последиците от пандемията от Ковид-19.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента

Няма сделки, водени извънбалансово.

7. Информация за дялови участия на емитента, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране

ХЕС АД притежава дялови участия в следните български компании:

Интернешънъл Асет банк АД, 1979788 акции с номинал един лев, представляващи 6.5 % от капитала.

ЗАД Асет Иншурънс АД, 21000 акции с номинал 100 лева, представляващи 20 % от капитала.

СПХ Транс ООД, 5 дяла с номинал 100 лева, представляващи 5 % от капитала.

Дружеството няма инвестиции в чужбина.

8. Информация относно сключените от емитента, от негово дъщерно дружество, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения

Към 31.12.2022 г. ХЕС АД няма сключен договор за банков кредит.

На 23.06.2022 г. Хидравлични елементи и системи АД, в качеството си на заемополучател, е сключило договор за заем със Стара планина холд АД с ЕИК: 121227995 – дружество майка, с който дружеството-майка кредитира дъщерното си дружество ХЕС АД при условията на чл. 114, ал. 10, т. 3 от ЗППЦК като предоставя паричен заем в размер на 3 000 000 (три милиона) лева за срок за срок до 31.03.2023 г. при годишна лихва върху главницата по ползвания заем в размер на 2.125 % считано от 23.06.2022 г.

Към 31.12.2022 г. Стара планина холд АД (дружество майка) няма задължения по заеми.

9. Информация за отпуснатите от емитент или от негови дъщерни дружества заеми, предоставяне на гаранции или поемане на задължения общо към едно лице или негово дъщерно дружество, включително и на свързани лица с посочване на имена или наименование и ЕИК на лицето, характера на взаимоотношенията между емитента или техните дъщерни дружества и лицето заемополучател, размер на неизплатената главница, лихвен процент, дата на сключване на договора, краен срок на погасяване, размер на поето задължение, специфични условия, различни от посочените в тази разпоредба, както и целта за която са отпуснати, в случай че са сключени като целеви

Към 31.12.2022 г. ХЕС АД няма отпуснати заеми и предоставени гаранции към трети лица.

Между ХЕС АД и ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД е сключен договор за поемане на подчинено условно задължение. Съгласно този договор ХЕС АД се задължава да предостави на ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД при поискване и при настъпване на активиращо събитие сумата до 294 хил. лева.

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период

През отчетния период дружеството не е емитирало нова емисия ценни книжа.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати

От месец юни 2009 година ХЕС АД публикува ежемесечни прогнози за продажбите и отчита постигнатите резултати за текущия месец. Анализът показва, че публикуваните прогнози отразяват справедливо постигнатите по-късно финансови резултати, включително и в годишния финансов отчет на дружеството.

12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им

Политиката на ХЕС АД е насочена основно към ефективно управление на финансовите ресурси, така че да бъде обезпечена инвестиционната програма на дружеството и да се поддържа оптимален обем на оборотните средства. Свободните парични ресурси, получени чрез използването на финансови инструменти извън обичайната дейност, са разпределени по депозити и заеми, при договорени най-добри условия за получаване на доход. Информация за последните е предоставена в Раздел I на настоящия доклад.

ХЕС АД обслужва всичките си задължения съгласно договореностите, така че няма евентуални заплахи, за които да се предвиждат мерки за отстраняването им.

13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност

Инвестиционните дейности на ХЕС АД са насочени към изпълнение на приетите инвестиционни Програми за технологично и организационно развитие. Възможностите за реализация са в пряка връзка с осигуряване на необходимото финансиране и ефективното въвеждане на инвестициите в оперативната дейност.

В бизнес плана на дружеството за 2023 година е заложен над 68 % ръст на инвестициите през 2023 година, които се очаква достигнат общ размер от над 6.8 млн. лева и ще бъдат насочени основно за ново технологично оборудване, за реконструкция на технологично оборудване, нови технологии за разширяване на производствените възможности и за повишаване на производителността и качеството на произвежданата продукция, както и намаляване на себестойността и оптимизация на производствения процес, както и в изграждане на нова фотоволтаична централа.

14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента и на неговата икономическа група

ХЕС АД управлява своите инвестиции, като поставя високи, но постижими цели в областта на качеството, производителността и рентабилността. Повече внимание се отделя в сферата на опазване на околната среда, развитието на човешките ресурси и корпоративната социална отговорност.

През отчетния период няма промени в основните принципи на управление на ХЕС АД и на дружествата от икономическата група на Стара планина холд АД, към която дружеството принадлежи.

15. Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете

Системите за вътрешен контрол и за управление на риска на ХЕС АД гарантират ефективната отчетност и разкриване на информация, идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на дружеството и тяхното ефективно управление. Съветът на директорите и прокуристът на дружеството носят основната отговорност по отношение на системата за вътрешен контрол и управление на риска. Те изпълняват както управляваща и насочваща функция, така и текущ мониторинг, който се състои в оценяване дали системите са подходящи за дружеството в условията на променена среда, дали действат както се очаква и дали се адаптира периодично към променените условия. Оценяването е съразмерно с характеристиките на компанията и влиянието на идентифицираните рискове.

Целта на въведените системи за вътрешен контрол и за управление на риска е да осигурят съответствие между законите и регулаторни изисквания и правилното функциониране на вътрешните процеси. Тези системи са установени в съответствие със спецификите на компанията – нейната дейност, финансови характеристики, индустриален сектор, нужди и ресурси.

Съветът на директорите идентифицира следните видове риск, относими към дружеството и неговата дейност: общи (систематични) и специфични (несистематични) рискове. Систематичните рискове са свързани с макросредата, в която дружеството функционира,

поради което в повечето случаи същите не подлежат на управление от страна на ръководния екип. Несистематични рискове са пряко относими към дейността на Дружеството и зависят предимно от корпоративното ръководство. За тяхното минимизиране се разчита на повишаване ефективността от вътрешно-фирменото планиране и прогнозиране, което осигурява възможности за преодоляване на евентуални негативни последици от настъпило рисково събитие.

Съветът на директорите на дружеството отговаря за управлението на рисковете. Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията, и е предназначено да даде разумна увереност, че бизнес целите на дружеството ще бъдат постигнати.

С цел осигуряване на независима и обективна оценка на финансовите отчети, годишният одит на ХЕС АД се извършва от независим експерт-счетоводител. Всички финансови отчети се изготвят съгласно международните счетоводни стандарти. Текущата финансово-счетоводна дейност на дружеството е обект на периодичен контрол и анализ от страна на управителния орган. Има утвърдена практика за периодично обсъждане на заседания на Съвета на директорите текущите финансови резултати от дейността на дружеството, в т. ч. и изпълнението на инвестиционната програма.

16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година

ХЕС АД има едностепенна система на управление. Съветът на директорите се състои от три лица. През 2022 г. не са извършвани промени в състава на Съвета на директорите.

Информация относно членовете на Съвета на директорите е представена в декларацията за корпоративно управление.

17. Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуристите акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите

Член на Съвета на директорите	Брой акции към 31.12.2021 г.	% от капитала	Брой акции към 31.12.2022 г.	% от капитала
Лома ЕООД	10000	0.05	14227	0.08
Велев Инвест ООД	50000	0.27	50000	0.27

Другият член на Съвета на директорите не притежава акции от капитала на дружеството.

Към 31.12.2022 г. Венцислав Калудов – прокурист на дружеството притежава 2000 акции (0.01%) от капитала.

От висшия ръководен състав: Георги Атанасов Георгиев, притежава 1920 акции (0,01%) от капитала на ХЕС АД, няма промяна в дяловото участие.

На членовете на Съвета на директорите не са предоставяне опции върху ценни книжа на ХЕС АД.

18. Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери

На дружеството не са известни такива договорености.

19. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал

ХЕС АД няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, както и решения или искания за прекратяване и обявяване в ликвидация.

20. Имена на директора за връзки с инвеститора, включително телефон, електронна поща и адрес за кореспонденция

Директор за връзки с инвеститорите е София Кирилова Аргирова-Атанасова, тел. 029634161; 0879899469, адрес за кореспонденция: 1113 София, ул. „Фр. Ж. Кюри“ № 20, ет. 9, investor@sphold.com.

XI. Информация по приложение 3 на Наредба № 2 на КФН

1. Информация относно ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка

Към 31.12.2022 г. акционерният капитал на ХЕС АД е в размер 18 193 752 лева, разпределен в 18 193 752 броя поименни безналични, обикновени (непривилегировани), свободно прехвърляеми акции с номинална стойност 1 лев, с право на 1 глас в ОСА, право на дивидент и ликвидационен дял. Всички акции са от един клас.

Няма акции на ХЕС АД, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка. ХЕС АД не е издавало облигации.

По данни, получени от Централен депозитар АД към 31 декември 2022 година ХЕС АД има 1040 акционери. 1000 физически лица притежават 1 107 954 акции (6.09%) и 40 юридически лица притежават 17 085 798 акции (93.91%).

2. Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в общото събрание на дружеството, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите

Акционер	брой акции		%	
	31.12.2021 г.		31.12.2022 г.	
Стара планина холд АД, София	11 740 584	64.53%	11 740 584	64.53 %
СПХ Инвест АД, град София	1 506 600	8.28%	1 506 600	8.28 %
ЗУПФ Алианц България АД, София	1 272 946	7.00%	1 255 793	6.90 %

Пенсионните фондове на ПОК Алианц България притежават общо 11.78% от капитала на ХЕС АД.

Няма физически лица, притежаващи над 5 % от капитала на дружеството.

Стара планина холд АД притежава 98.74 % от капитала на СПХ Инвест АД.

3. Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права

Няма акционери със специални контролни права.

4. Споразумения между акционерите, които са известни на дружеството и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас

На дружеството не са известни споразумения между акционерите, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

5. Съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на дружеството; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато дружеството е длъжно да разкрие информацията по силата на закона

Няма такива договори.

Друга информация по преценка на дружеството

Дружеството преценява, че не е налице друга информация, която да не е публично оповестена от дружеството и която би била важна за акционерите и инвеститорите при вземането на обосновано инвеститорско решение.

Прокурист
Венцислав Калудов

Този доклад е приет от Съвета на директорите на заседание, проведено на 24.03.2023 г.

Този документ съдържа информация относно възможностите за реализация на публикувани прогнози, както и прогнози за бъдещи периоди, а също и данни, които представляват вътрешна информация по чл. 7 Регламент (ЕС) № 596/2017 относно пазарната злоупотреба. Тази информация би могла да повлияе чувствително върху цената на акциите, емитирани от дружеството.

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД

ДОКЛАД

за прилагане на политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите

Този доклад е изготвен на основание чл. 12 от Наредба № 48 на КФН. Докладът разкрива начина, по който Дружеството прилага Политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите, приет от редовното годишно общо събрание на акционерите през 2021 година. Докладът съдържа програма за прилагане на политиката за възнагражденията за следващата финансова година и преглед на начина, по който политиката за възнагражденията е прилагана през годината.

I. Прилагане на Политиката за възнагражденията през отчетния период

В съответствие с изискванията на Наредба № 48 Дружеството предоставя следната информация относно прилагането на Политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите през 2022 г.:

1. Информация относно процеса на вземане на решения при определяне на политиката за възнагражденията, включително, ако е приложимо, информация за мандата и състава на комитета по възнагражденията, имената на външните консултанти, чиито услуги са били използвани при определянето на политиката за възнагражденията:

Политиката за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите е разработена в съответствие с изискванията на Наредба № 48, като отчита и препоръките на Националния кодекс за корпоративно управление. Политиката се разработва от Съвета на директорите и се приема и изменя от общото събрание на акционерите. На редовното годишно общо събрание на акционерите на ХЕС АД, проведено на 13.05.2021 г. беше приета нова политика, в съответствие с промените в относимата нормативна уредба.

Съгласно действащата политика за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите Дружеството не е създавало Комитет по възнагражденията, а спазването на политиката за възнагражденията се наблюдава от независимите членове на съвета на директорите. При разработване на Политиката не са ползвани външни консултанти.

2. Информация относно относителната тежест на променливото и постоянното възнаграждение на членовете на управителните и контролните органи:

Членовете на Съвета на директорите имат право на възнаграждение, чийто вид, размер и срок, за който са дължими, са определени с решение на Общото събрание на акционерите и се изплаща при условията и в сроковете на сключените между тях и Дружеството договори за управление.

Постоянното възнаграждение представлява плащанията, които не се формират въз основа на оценка на изпълнението и включва възнагражденията с постоянен характер, които са определени точно или са еднозначно определяеми и са съгласно действащото законодателство.

Променливото възнаграждение е елемент от общото възнаграждение под формата на тантиеми, премии, бонуси, облаги – свързани с пенсиониране, и други материални стимули и финансови инструменти, които се дават въз основа на критерии за оценка на изпълнението на дейността.

На проведеното редовно годишно общо събрание на акционерите през 2019 г., на което беше преизбран всеки от членовете на СД, е взето решение за запазване на досегашния размер на постоянната част от тяхното възнаграждение, част от което се изплаща ежемесечно, а друга част се изплаща на тримесечие. Членовете на СД са получили променливо възнаграждение за дейността си през 2022 г. съгласно решение на Общото събрание на акционерите. Съотношението между променливото и постоянното

възнаграждение е 29/71. 40 процента от определеното в решението на общото събрание на акционерите променливо възнаграждение е разсрочено за период от 3 години.

3. Информацията относно критериите за постигнати резултати, въз основа на които се предоставят опции върху акции, акции на дружеството или друг вид променливо възнаграждение и обяснение как критериите по чл. 14, ал. 2 и 3 допринасят за дългосрочните интереси на дружеството:

Не са предоставени опции върху акции, вкл. акции на дружеството, права за придобиване на финансови инструменти. Критериите за постигнатите резултати през 2021 година, въз основа на които е възможно да бъде предоставено друг вид променливо възнаграждение, са резултатите от дейността и други нефинансови показатели, определени в Политиката на дружеството.

4. Пояснение на прилаганите методи за преценка дали са изпълнени критериите за постигнатите резултати:

Възнагражденията на членовете на СД са формирани въз основа на резултатите от дейността. Критериите за постигнатите резултати през 2022 година, въз основа на които е възможно да бъде предоставено друг вид променливо възнаграждение са следните:

1. Резултати от дейността:

(а) размер и динамика на EBITDA (печалбата на дружеството преди лихви, данъци, обезценка и амортизации): 2022 г. – 14471 хил. лева; 2021 г. – 11757 хил. лева; 2020 г. – 9357 хил. лева; 2019 г. – 8204 хил. лева. Финансовият резултат за 2022 година е с 25,41% по-висок от 2021 година, а нетната печалба бележи ръст от 28,88 %.

(б) размер и динамика на незавършеното производство: 2022 г. - 735 хил. лева; 2021 г. - 372 хил. лева; 2020 г. - 431 хил. лева; 2019 г. – 402 хил. лева.

Незавършеното производство през 2022 година представлява едва 0,79 % от продажбите на продукция.

(в) размер и динамика на вземанията: 2022 г. – 13 899 хил. лева; 2021 г. - 14 901 хил. лева; 2020 г. - 9 156 хил. лева; 2019 г. – 5 521 хил. лева.

Вземанията надвишават годишното изменение на приходите като през 2022 година те бележат ръст от 61,44 % спрямо 2021 година. Същевременно те представляват 15,1 % от продадената продукция през 2022 г. Делът на вземанията към края на 2021 г. е бил 21,6 от продажбите на продукция.

2. Нефинансови показатели: Дружеството спазва по целесъобразност кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН. Видно от декларацията за корпоративно управление, публикувана в годишния доклад, въз основа на отчета за конкретно набелязаните инициативи е направена оценка на изпълнението на Кодекса за корпоративно управление. Дейността на Съвета на директорите на ХЕС АД през 2022 година е била в съответствие с правилата на Кодекса. Спазвани са и са прилагани приетите от предприятието стандарти и системи за управление на качеството.

Във връзка с изпълнението на посочените критерии предлагаме на Общото събрание на акционерите да разпреди част от печалбата на дружеството за 2022 година като допълнително възнаграждение за всеки член от Съвета на директорите под формата на тантиеми.

На основание чл. 4 от Политиката за възнагражденията, изплащането на 40 % от определеното в решението на общото събрание на акционерите променливо възнаграждение се разсрочва за период от 3 години.

5. Пояснение относно зависимостта между възнаграждението и постигнатите резултати:

Определената от общото събрание на акционерите постоянна част от възнаграждението за всеки от членовете на съвета на директорите е обвързана с нетните приходи от продажби и с печалбата на ХЕС АД.

6. Основните плащания и обосновка на годишната схема за изплащане на бонуси и/или на всички други непарични допълнителни възнаграждения:

На проведено редовно годишно общо събрание на акционерите през 2019 г., което преизбра всеки от членовете на СД, е взето решение за запазване на досегашния размер на постоянната част от тяхното възнаграждение, част от което изплащано ежесечно, а друга част се изплаща на тримесечие. Срокът, за който е прието решението за размера на постоянното възнаграждение е равен на мандата на членовете на Съвета на директорите.

7. Описание на основните характеристики на схемата за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и информацията относно платените и/или дължимите вноски от дружеството в полза на директора за съответната финансова година, когато е приложимо:

Няма предвидено допълнително доброволно пенсионно осигуряване за членовете на Съвета на директорите.

8. Информация за периодите на отлагане на изплащането на променливите възнаграждения:

Изплащането на 40% от определеното в решението на общото събрание на акционерите променливо възнаграждение се разсрочва за период от 3 години, като изплащането на разсрочената част от променливото възнаграждение се извършва пропорционално през периода на разсрочване.

9. Информация за политиката на обезщетенията при прекратяване на договорите:

Обезщетението при предсрочно прекратяване на договора е определено в политиката за възнагражденията на членовете на СД, приета от общото събрание на акционерите и то зависи от размера на сумата от изплатените постоянни възнаграждения за последните 24 месеца.

Обезщетение не се дължи в случай, че освобождаването е по причина незадоволителни резултати или виновно поведение на члена на Съвета на директорите.

Сключваните от името на Дружеството договори за управление с членовете на СД и с изпълнителния директор задължително съдържат клауза, даваща възможност на Дружеството да изисква връщане на изплатеното променливо възнаграждение, предоставено въз основа на данни, които впоследствие са се оказали неверни. Решението за връщане се взема от Общото събрание на акционерите на Дружеството.

10. Информация за периода, в който акциите не могат да бъдат прехвърляни и опциите върху акции не могат да бъдат упражнявани, при променливи възнаграждения, основани на акции:

Не са предвидени възнаграждения, включващи акции, вкл. акции на дружеството и права за придобиване на финансови инструменти.

11. Информация за политиката за запазване на определен брой акции до края на мандата на членовете на управителните и контролните органи след изтичане на периода по т. 10:

Дружеството няма такава политика.

12. Информацията относно договорите на членовете на управителните и контролните органи, включително срока на всеки договор, срока на предизвестията за прекратяване и детайли относно обезщетенията и/или други дължими плащания в случай на предсрочно прекратяване:

Договорът с всеки член на СД е сключен до края на мандата, за който е избран от Общото събрание на акционерите. През отчетната финансова година дружеството няма прекратен договор с член на Съвета на директорите.

13. Пълния размер на възнаграждението и на другите материални стимули на членовете на управителните и контролните органи за съответната финансова година:

Пълният размер на полученото възнаграждение от членовете на Съвета на директорите за финансовата 2022 година възлиза общо на 1 946 229.90 лева, разпределени както следва: "ЛОМА" ЕООД – 667.143.30 лв., ВЕЛЕВ ИНВЕСТ ООД – 667 143.30 лв., МАЯ-ПЛ ООД – 611 943.30 лв. Общият размер на разсрочените възнаграждения е 350 688.42 лева.

14. Информация за възнаграждението на всяко лице, което е било член на управителен или контролен орган в публично дружество за определен период през съответната финансова година:

Не е приложимо за отчетната финансова година.

15. Информация по отношение на акциите и/или опциите върху акции и/или други схеми за стимулиране въз основа на акции:

Политиката за възнагражденията на членовете на СД, приета от Общото събрание на акционерите предвижда възможност да бъдат предоставени променливи възнаграждения под формата на акции, опции върху акции, права за придобиване на акции или други финансови инструменти. До момента не са предоставени такива възможности.

16. Годишно изменение на възнаграждението, резултатите на дружеството и на средния размер на възнагражденията на основа пълно работно време на служителите в дружеството, които не са директори, през предходните поне пет финансови години, представени заедно по начин, който да позволява съпоставяне

* През 2022 година на членовете на Съвета директорите са гласувани тантиеми в размер на 2.5 % от печалбата за 2021 г.

17. Информация за упражняване на възможността да се изиска връщане на променливото възнаграждение

През отчетната финансова година не са били налице основания за упражняване на възможността да се изиска връщане на променливото възнаграждение от член на съвета на директорите, поради което такава възможност не е била упражнявана.

18. Информация за всички отклонения от процедурата за прилагането на политиката за възнагражденията във връзка с извънредни обстоятелства по чл. 11, ал. 13, включително разяснение на естеството на извънредните обстоятелства и посочване на конкретните компоненти, които не са приложени

В политиката за възнагражденията не са посочени извънредни обстоятелства, при които дружеството временно може да не прилага част от политиката и през отчетната финансова година не са извършвани отклонения от процедурата за прилагането ѝ.

II. Програма за прилагане на политиката за възнаграждения за следващата финансова година

На редовното годишно общо събрание на акционерите през 2021 година беше приета нова Политиката за възнаграждения на съвета на директорите, съобразени с приетите и влезли в сила изменения и допълнения на Наредба № 48 на КФН. Тя е изградена на принципи, осигуряващи съобразяването ѝ с големината, вътрешната организация на дружеството, както и с характера, обхвата и сложността на осъществяваните от него дейности.

Политиката за възнаграждения има за цел да подкрепи дългосрочните бизнес цели на компанията и да насърчава поведение, което подкрепя създаването на стойност за акционерите, като в същото време осигурява конкурентно възнаграждение, което е достатъчно да привлече и задържи директори с качества, необходими за успешно управление и развитие на дружеството.

Политиката е разработена за прилагане за дълъг период от време, подлежи на преглед на всеки четири години, освен когато са необходими съществени изменения или допълнения в нея. Изменения в утвърдената от Общото събрание на акционерите Политика се приемат по реда на нейното изготвяне и утвърждаване.

Съветът на директорите счита, че залегалите в политиката принципи за определяне на възнаграждения към настоящия момент са ефективни с оглед на постигнатите финансови резултати през отчетния период. Тяхното прилагане и занапред ще бъде приоритет на Съвета на директорите.

На свое заседание Съветът на директорите направи преглед на политиката по отношение на възнаграждения на изпълнителните директори. Съветът на директорите е дал своите препоръки при определянето на възнаграждения на служителите на други ръководни длъжности в администрацията на дружеството. Той следи нивото и структурата на възнаграждения на служителите на други ръководни длъжности в администрацията въз основа на информация, предоставена от прокуриста на дружеството и гарантира, че възнаграждението на всеки изпълнителен член от съвета на директорите е справедливо определено спрямо възнаграждението на другите членове на съвета на директорите и други служители на ръководни длъжности в администрацията.

□ □ □ □ □

Този доклад е приет на заседание на Съвета на директорите на 24.03.2023 година.

Прокурист

Венцислав Калудов

ДЕКЛАРАЦИЯ
по чл. 100н, ал. 4, т. 4 от ЗППЦК

Долуподписаният Венцислав Иванов Калудов – Прокурист на „Хидравлични елементи и системи” АД, удостоверявам, че доколкото ми е известно

а) финансовият отчет към 31.12.2022 година, съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на емитента;

б) годишният доклад за дейността съдържа достоверен преглед на развитието и резултатите от дейността на емитента, както и състоянието на емитента, заедно с описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправен.

Декларатор: Венцислав Калудов

ДЕКЛАРАЦИЯ
по чл. 100н, ал. 4, т. 4 от ЗППЦК

Долуподписаната Радослава Димитрова Дончева – Главен счетоводител на „Хидравлични елементи и системи” АД удостоверявам, че доколкото ми е известно

а) финансовият отчет към 31.12.2022 година, съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на емитента;

б) годишният доклад за дейността съдържа достоверен преглед на развитието и резултатите от дейността на емитента, както и състоянието на емитента, заедно с описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправен.

Декларатор: Радослава Дончева